

מדינת ישראל

משרד הבינוי והשיכון

מחלקה

14-8

מנכ"ל

פיתוח המזרח והמזרח
מנכ"ל - 87 - 88

[Signature]

תיק מס'

מחוז

14-8

שם תיק: לשכת מנכ"ל עמוס אונגר - פיתוח הגליל והגולן

מזהה פיוז: גל-8-14652

תאריך הדפסה: 18/06/2018

מזהה פריט: 000qq45
כתובת: 2-106-11-4-4

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

29 חזק 1088

השקעות המשרד בגליל ב - 5 השנים האחרונות 1983/4 - 1987/8

סה"כ	(ללא סיוע)	223 מליון דולר
עבודות פיתוח (עירוני)	18 מיליון דולר	
עבודות פיתוח (כפרי)	40 מיליון דולר	
מוסדות ציבור וחינוך (עירוני)	16 מיליון דולר	
מוסדות ציבור וחינוך (כפרי)	10 מיליון דולר	
כבישים	81 מיליון דולר	
שיקום שכונות פיזי	18 מיליון דולר	
שיקום שכונות חברתי (כולל מבני ציבור)	40 מיליון דולר	

בנייה: סה"כ 3,578 יחיד

עירוני: 1,578
כפרי: 2,000

בנוסף ניתן סיוע מועדף לפרט לרכישת דירות ולבניה עצמית המגיע ל כ - 95% ממחיר הדירה. דגש רב הושם על ישובים בקו העימות.

UNITED STATES DEPARTMENT OF THE ARMY
 OFFICE OF THE CHIEF OF STAFF

MEMORANDUM FOR THE RECORD

1. SUMMARY	2. REFERENCES
3. ANALYSIS	4. CONCLUSIONS
5. RECOMMENDATIONS	6. ACTION REQUIRED
7. COMMENTS	8. DISTRIBUTION
9. ATTACHMENTS	10. OTHER INFORMATION
11. APPROVAL	12. DATE

1. SUMMARY: This memorandum contains a summary of the information received from the various sources mentioned in the references.

2. REFERENCES: The following references are included in this memorandum:

3. ANALYSIS: The information received from the various sources has been analyzed and the results are presented in the following conclusions.

4. CONCLUSIONS: The conclusions reached from the analysis of the information received are as follows:

5. RECOMMENDATIONS: The following recommendations are made based on the conclusions reached:

6. ACTION REQUIRED: The following actions are required to implement the recommendations:

7. COMMENTS: The following comments are made regarding the information received:

8. DISTRIBUTION: The following distribution is recommended for the information received:

9. ATTACHMENTS: The following attachments are included in this memorandum:

10. OTHER INFORMATION: The following other information is included in this memorandum:

11. APPROVAL: This memorandum is approved for distribution by the Chief of Staff.

12. DATE: This memorandum is dated 10/1/50.

1. SUMMARY: This memorandum contains a summary of the information received from the various sources mentioned in the references.

2. REFERENCES: The following references are included in this memorandum:

3. ANALYSIS: The information received from the various sources has been analyzed and the results are presented in the following conclusions.

4. CONCLUSIONS: The conclusions reached from the analysis of the information received are as follows:

5. RECOMMENDATIONS: The following recommendations are made based on the conclusions reached:

6. ACTION REQUIRED: The following actions are required to implement the recommendations:

7. COMMENTS: The following comments are made regarding the information received:

8. DISTRIBUTION: The following distribution is recommended for the information received:

9. ATTACHMENTS: The following attachments are included in this memorandum:

10. OTHER INFORMATION: The following other information is included in this memorandum:

11. APPROVAL: This memorandum is approved for distribution by the Chief of Staff.

12. DATE: This memorandum is dated 10/1/50.

כזונות המשרד להשקיע בגליל בשנת 1988/9

סה"כ	(ללא סיוע)	40 מליון דולר
עבודות פיתוח (עירוני)	2 מיליון דולר	
עבודות פיתוח (כפרי)	6 מיליון שולר	
מוסדות ציבור וחינוך (עירוני)	4 מיליון דולר	
מוסדות ציבור וחינוך (כפרי)	4 מיליון דולר	
כבישים	14.5 מיליון דולר	
שיקום שכונות (פיזי)	6 מיליון דולר	
שיקום שכונות חברתי (לא כולל מבני ציבור)	3.5 מיליון דולר	

בנייה:	סה"כ	1,360
עירוני:	960 יח"ד (כולל בנה ביתך)	
כפרי:	400 יח"ד	

המשרד ימשיך לתת סיוע מועדף לפרט לעדוד מעבר אוכלוסיה לגליל כמו כן, ינתן סיוע מועדף לחברות ולקבלנים הבונים.

TABLE 1. SUMMARY OF DATA

DATE (MM/DD/YY) TIME (HH:MM)

LOCATION (LAT/LONG) ALTITUDE (M)

WIND DIRECTION (DEG) WIND SPEED (M/S)

TEMPERATURE (C) HUMIDITY (%)

PRECIPITATION (MM) VISIBILITY (KM)

SEA STATE (1-5) SURFACE CURRENT (M/S)

UNDERWAY CURRENT (M/S) SURFACE WAVE PERIOD (S)

SWELL WAVE PERIOD (S) SWELL WAVE HEIGHT (M)

DATE (MM/DD/YY) TIME (HH:MM)

WIND DIRECTION (DEG) WIND SPEED (M/S)

TEMPERATURE (C) HUMIDITY (%)

PRECIPITATION (MM) VISIBILITY (KM)

רשימת הכבישים שהסלקו ע"י מע"צ ב - 5 השנים האחרונות - בגליל

1. דרך מס' 4 - נהריה (עין שרה) - עכו (מבואות צפוניים):

הרחבת הדרך לדו-מסלולית כולל מפרדה לאורך
2.5 ק"מ בעלות של 2.5 מ' דולר

2. דרך מס' 70 חוצה כפר יאסיף:

שיקום והרחבה לשני נתיבים, וכן שיפור עקומות והרחבה
ליד צ' בית העמק.

3. דרך 784 שגב - כרמיאל:

סלילת דרך חד-מסלולית באורך 8.5 ק"מ ובעלות של
3.5 מ' דולר

4. דרך מס' 804 קטע צ' רמי-קיבוץ לוטם (דרך צלמון):

דרך חד-מסלולית באורך 7.0 ק"מ בעלות של 5.0 מ' דולר

5. דרך 65 קטע צ' גולני - צ' נחל עמוד:

ציר חדש חד-מסלולי באורך של כ-20 ק"מ
ובעלות של 17.0 מ' דולר

6. דרך 90 קטע קרית שמונה - חצור הגלילית:

שוקמו והורחבו 16 ק"מ בעלות של 10.0 מ' דולר

7. דרך 77 קטע גולני - רמת ישי:

סלילה בקטעים באורך כולל של כל 23 ק"מ
דרך חד-מסלולית בעלות של 17.0 מ' דולר

1. THE FIRST PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

2. THE SECOND PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

3. THE THIRD PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

4. THE FOURTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

5. THE FIFTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

6. THE SIXTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

7. THE SEVENTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

8. THE EIGHTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

9. THE NINTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

10. THE TENTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

11. THE ELEVENTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

12. THE TWELFTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

13. THE THIRTEENTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

14. THE FOURTEENTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

15. THE FIFTEENTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

16. THE SIXTEENTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

17. THE SEVENTEENTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

18. THE EIGHTEENTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

19. THE NINETEENTH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

20. THE TWENTIETH PART OF THE BOOK IS A HISTORY OF THE

8. דרך 805 צ"י יבור - צ"י שגב:
- הרחבה ושיפור דרך חד-מסלולית באורך 5 ק"מ
ובעלות של 1.5 מ' דולר
9. דרך 899 קטע עוקף שומרה:
- דרך עוקפת באורך 1.8 ק"מ ובעלות של 0.16 מ' דולר
10. דרך 864 חוסן - פקיעין:
- שקום, שפור והרחבה של 4 ק"מ בעלות של 1.5 מ' דולר
11. דרך 877 מחנה פילון (בכביש 90) עד לבי"ח צפת
(עוקף דרומי צפת):
- קיים ביצוע חלקי של כ - 4 ק"מ עבודות עפר
ומבנה חלקי בעלות של 2.0 מ' דולר
- (לא בוצעו עדיין 3.3 ק"מ נוספים ולפיכך הכביש עדיין
לא פתוח לתנועה.)
12. דרך מס' 98 מבוא חמה - מגשימים:
- בוצע שפוך של כ - 6 ק"מ בעלות של 8.0 מ' דולר
13. פרויקטים שבוצעו מתקציב משרד הבטחון:
- * שיקום כ" מעלה גמלא מס' 869 לאורך 5 ק"מ
בעלות של 1.6 מ' דולר
 - * שפור צמתים בכניסה למחנה גיבור וצומת
העגל בעלות של 0.25 מ' דולר
 - * כביש גישה וצומת למחנה צנובר בעלות של 0.04 מ' דולר
 - * כביש עוקף אגמית בעלות של 1.00 מ' דולר
 - * כביש 79 גלעם-אפק, ע"י עפר ומצעים באורך
6 ק"מ בעלות של 0.50 מ' דולר

2120 4th 1115

01. 1988 1001-25414

IN THE UNITED STATES DISTRICT COURT FOR THE DISTRICT OF COLUMBIA

* UNITED STATES GOVERNMENT PRINTING OFFICE

25.9.8 丁巳

COUNCIL ADOPTS 12-POINT AGENDA FOR 2011

40.0 81 1.57

* 52' 31" 41' 50" 42' 43' 44' 45' 46' 47' 48' 49' 50' 51' 52' 53' 54' 55' 56' 57' 58' 59' 60' 61' 62' 63' 64' 65' 66' 67' 68' 69' 70' 71' 72' 73' 74' 75' 76' 77' 78' 79' 80' 81' 82' 83' 84' 85' 86' 87' 88' 89' 90' 91' 92' 93' 94' 95' 96' 97' 98' 99' 100' 101' 102' 103' 104' 105' 106' 107' 108' 109' 110' 111' 112' 113' 114' 115' 116' 117' 118' 119' 120' 121' 122' 123' 124' 125' 126' 127' 128' 129' 130' 131' 132' 133' 134' 135' 136' 137' 138' 139' 140' 141' 142' 143' 144' 145' 146' 147' 148' 149' 150' 151' 152' 153' 154' 155' 156' 157' 158' 159' 160' 161' 162' 163' 164' 165' 166' 167' 168' 169' 170' 171' 172' 173' 174' 175' 176' 177' 178' 179' 180' 181' 182' 183' 184' 185' 186' 187' 188' 189' 190' 191' 192' 193' 194' 195' 196' 197' 198' 199' 200' 201' 202' 203' 204' 205' 206' 207' 208' 209' 210' 211' 212' 213' 214' 215' 216' 217' 218' 219' 220' 221' 222' 223' 224' 225' 226' 227' 228' 229' 230' 231' 232' 233' 234' 235' 236' 237' 238' 239' 240' 241' 242' 243' 244' 245' 246' 247' 248' 249' 250' 251' 252' 253' 254' 255' 256' 257' 258' 259' 260' 261' 262' 263' 264' 265' 266' 267' 268' 269' 270' 271' 272' 273' 274' 275' 276' 277' 278' 279' 280' 281' 282' 283' 284' 285' 286' 287' 288' 289' 290' 291' 292' 293' 294' 295' 296' 297' 298' 299' 300' 301' 302' 303' 304' 305' 306' 307' 308' 309' 310' 311' 312' 313' 314' 315' 316' 317' 318' 319' 320' 321' 322' 323' 324' 325' 326' 327' 328' 329' 330' 331' 332' 333' 334' 335' 336' 337' 338' 339' 340' 341' 342' 343' 344' 345' 346' 347' 348' 349' 350' 351' 352' 353' 354' 355' 356' 357' 358' 359' 360' 361' 362' 363' 364' 365' 366' 367' 368' 369' 370' 371' 372' 373' 374' 375' 376' 377' 378' 379' 380' 381' 382' 383' 384' 385' 386' 387' 388' 389' 390' 391' 392' 393' 394' 395' 396' 397' 398' 399' 400' 401' 402' 403' 404' 405' 406' 407' 408' 409' 410' 411' 412' 413' 414' 415' 416' 417' 418' 419' 420' 421' 422' 423' 424' 425' 426' 427' 428' 429' 430' 431' 432' 433' 434' 435' 436' 437' 438' 439' 440' 441' 442' 443' 444' 445' 446' 447' 448' 449' 450' 451' 452' 453' 454' 455' 456' 457' 458' 459' 460' 461' 462' 463' 464' 465' 466' 467' 468' 469' 470' 471' 472' 473' 474' 475' 476' 477' 478' 479' 480' 481' 482' 483' 484' 485' 486' 487' 488' 489' 490' 491' 492' 493' 494' 495' 496' 497' 498' 499' 500' 501' 502' 503' 504' 505' 506' 507' 508' 509' 510' 511' 512' 513' 514' 515' 516' 517' 518' 519' 520' 521' 522' 523' 524' 525' 526' 527' 528' 529' 530' 531' 532' 533' 534' 535' 536' 537' 538' 539' 540' 541' 542' 543' 544' 545' 546' 547' 548' 549' 550' 551' 552' 553' 554' 555' 556' 557' 558' 559' 560' 561' 562' 563' 564' 565' 566' 567' 568' 569' 570' 571' 572' 573' 574' 575' 576' 577' 578' 579' 580' 581' 582' 583' 584' 585' 586' 587' 588' 589' 590' 591' 592' 593' 594' 595' 596' 597' 598' 599' 600' 601' 602' 603' 604' 605' 606' 607' 608' 609' 610' 611' 612' 613' 614' 615' 616' 617' 618' 619' 620' 621' 622' 623' 624' 625' 626' 627' 628' 629' 630' 631' 632' 633' 634' 635' 636' 637' 638' 639' 640' 641' 642' 643' 644' 645' 646' 647' 648' 649' 650' 651' 652' 653' 654' 655' 656' 657' 658' 659' 660' 661' 662' 663' 664' 665' 666' 667' 668' 669' 670' 671' 672' 673' 674' 675' 676' 677' 678' 679' 680' 681' 682' 683' 684' 685' 686' 687' 688' 689' 690' 691' 692' 693' 694' 695' 696' 697' 698' 699' 700' 701' 702' 703' 704' 705' 706' 707' 708' 709' 710' 711' 712' 713' 714' 715' 716' 717' 718' 719' 720' 721' 722' 723' 724' 725' 726' 727' 728' 729' 730' 731' 732' 733' 734' 735' 736' 737' 738' 739' 740' 741' 742' 743' 744' 745' 746' 747' 748' 749' 750' 751' 752' 753' 754' 755' 756' 757' 758' 759' 760' 761' 762' 763' 764' 765' 766' 767' 768' 769' 770' 771' 772' 773' 774' 775' 776' 777' 778' 779' 780' 781' 782' 783' 784' 785' 786' 787' 788' 789' 790' 791' 792' 793' 794' 795' 796' 797' 798' 799' 800' 801' 802' 803' 804' 805' 806' 807' 808' 809' 810' 811' 812' 813' 814' 815' 816' 817' 818' 819' 820' 821' 822' 823' 824' 825' 826' 827' 828' 829' 830' 831' 832' 833' 834' 835' 836' 837' 838' 839' 840' 841' 842' 843' 844' 845' 846' 847' 848' 849' 850' 851' 852' 853' 854' 855' 856' 857' 858' 859' 860' 861' 862' 863' 864' 865' 866' 867' 868' 8

00 1 3 5 7 9

* 0-9 8 7 6 5 4 3 2 1

0520 8° E 141

פרויקטים שמבוצעים בשנת התקציב 1987/88:

1. כביש מס' 90 קרית שמונה - חצור:
השלמת סלילה של כ - 5 ק"מ
ותחילת סלילה של 1.6 ק"מ נוספים בעלות של 2.00 מ' דולר
2. כביש מס' 8933 שומרה - אבן מנחם:
סלילת מבנה לאורך של כ - 2 ק"מ בעלות של 0.5 מ' דולר
3. כביש מס' 75 (עוקף נשר) צ' יגור - צ' העמקים:
השלמת סלילת מסלול שני (שהוחל בו בשנה שעברה)
לאורך 4 ק"מ בעלות של 6.0 מ' דולר
4. כביש מבוא חמה - מגשימים:
שיקום 1 ק"מ נוסף בעלות של 0.9 מ' דולר
5. כביש חוסן - פקיעין:
שיפור הכביש בעלות של 0.5 מ' דולר
6. כביש לוטם - ערבה:
הושלמה סלילה חד-מסלולית באורך של 2.5 ק"מ
בעלות של 0.12 מ' דולר
7. דרך מס' 70:
סלילת נתיב זחילה מערבי ליד צ' תמרה בעלות של 0.16 מ' דולר
8. כביש מס' 805:
המשך חוצה סכנין באורך של 0.7 ק"מ בעלות של 0.1 מ' דולר

כבישים שיטללו ב - 1988/9

כביש מס' 854 תפן כרמיאל 4 מליון ש"ח

הכביש באורך כ 8 קמ" מיועד לקשור את אזור התעשייה של כרמיאל עם ישובי תפן ומעלות
תקופת הבצוע המשוערת 3 שנים.

כביש מס' 889 נטועה אבו מנחם 1.5 מליון ש"ח

אורך הכביש כ 5 קמ" עבודות העפר מבוצעות ע"י הצבא התקציב מיועד לסלילת המבנה.

כבישים ברמת הגולן 2 מליון ש"ח

התקציב מיועד לביצוע שיפורים בכביש מס' 98 מבוא חמת מגשימים, וכן להשתתפות עם משרד הבטחון בבצוע שיפורים בכביש מס' 81 העובר את קצביה.

כביש מס' 4 עוקף עכו 2 מליון ש"ח

לאחר קבלת אישור סטטוטורי לתכנית הכביש יוחל בתפיסת שטחים ופינוי מטרדים, כהכנה לסלילה, בשנים הבאות, של כביש דו מסלולי באורך של כ 70 קמ".

כביש מס' 90 ראש פינה - קרית שמונה

0.5 מליון ש"ח מתקציב הפתוח
2.0 מליון ש"ח מתקציב רשות
הנמלים

סלילת קטע באורך של כ 1.6 קמ" העוקף שמורת טבע.

SECRET - 918881

SECRET - 918881

THESE ARE THE ONLY TWO COPIES OF THE DOCUMENTS
WHICH WERE NOT DESTROYED
AFTER THE DESTRUCTION OF THE ORIGINALS.

SECRET - 918881

THESE ARE THE ONLY TWO COPIES OF THE DOCUMENTS
WHICH WERE NOT DESTROYED
AFTER THE DESTRUCTION OF THE ORIGINALS.

SECRET - 918881

THESE ARE THE ONLY TWO COPIES OF THE DOCUMENTS
WHICH WERE NOT DESTROYED
AFTER THE DESTRUCTION OF THE ORIGINALS.

SECRET - 918881

THESE ARE THE ONLY TWO COPIES OF THE DOCUMENTS
WHICH WERE NOT DESTROYED
AFTER THE DESTRUCTION OF THE ORIGINALS.

SECRET - 918881

SECRET - 918881

THESE ARE THE ONLY TWO COPIES OF THE DOCUMENTS

הנתונים במחירי 1987
המחירים באלפי שקלים

רשימת קטעים לשיקום וריבוד 1988 (הצעה ראשונית)

מחוז הצפון

<u>מס' סדורי</u>	<u>מחוז</u>	<u>כביש מס'</u>	<u>קטע</u>	<u>מהות העבודה</u>	<u>אורך הקטע</u>	<u>אומדן ש.ח.</u>	<u>הערות</u>
1.	צפון	90	מבריה כפר נחום	ריבוד	4.5	450	
2.	צפון	91	מחניים משמר הירדן	ריבוד	2.8	280	
3.	צפון	85	פרוד-עמיעד	ריבוד	3.0	450	
4.	צפון	92	סומך-מעלה גמלא	ריבוד	2.5	250	
5.	צפון	99	ק.שמונה-מסעדה	ריבוד	3.0	300	
6.	צפון	959	גונן-גנות	ריבוד	2.0	200	
7.	צפון	806	צ' חזון-צ' חלפתא	שיקום	2.0	300	
8.	חיפה	864	חוסן-פקיעין	שיקום והרחבה	2.0	200	

סה"כ אורך קטעים לטיפול 21.8 ק"מ

עבודות בטיחות

צפון 9/888 צומת בית המכס
הסדר גיאומטרי 250,000 ש"ח

(לכתובות פנימיות במשרדי הממשלה)
 חתאור
 חתאור

אשר אמן

מזכר

אל:

התאור

מאת:

הנדון:

הוציא אלהים את ישראל
 ממצרים

אשר אמן סוף

אלהים אלהים אלהים
 אלהים אלהים אלהים
 אלהים אלהים אלהים
 אלהים אלהים אלהים

אשר

אשר

5N

:FNZ

העמוד:

(להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

התאריך 2011

חוק מס'

2. 2. 2. 2.

26.10.18

୧. ଶ୍ରୀ ମାତାଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସମର୍ପଣ କରିବା
 ୨. ଶ୍ରୀ ମାତାଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସମର୍ପଣ କରିବା

125

ρ_{cc}

3

מזכר

אל:

התאריך

ועד מי

מאת:

ועד מי:

5. יש לי עם העסקים לעת
יולט של הערב הכלכלה,
אל צוותי, נסיונו ותקציביו
לכונן החובות הכבדים
תכנון פתוח ונפתח א' ממשל

להתחיל
סוף

י.ב. לעצם החלטת הממשלה
להכין חובות, להציג תוכנית
וכו' קשה להתייחס ומאד
היחס שיש לי ניתן להקציר כושלים

ואר נכנס

25-01-1987

חידה להכנון ערים

מזכירות הממשלה

ירושלים, ח' בטבת התשנ"ח
30 בדצמבר 1987

אל: סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון
שר האוצר
שר האנרגיה והתשתית
שרת הבריאות
שר החקלאות
שר העבודה והרווחה
שר הפנים
שר התחבורה
שר התיירות
שר התעשייה והמסחר

מאת: מזכיר הממשלה

הנדון: תכנית לפיתוח הגליל והגולן בשנות התשעים

מצורפת בזה הצעה בדבר תכנית לפיתוח הגליל והגולן לשנות התשעים אשר שר הכלכלה והחכנון מבקש להביאה להחלטת הממשלה.

על-פי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה, אודה על חוות דעתכם תוך שבועיים ימים.

שר הכלכלה והחכנון מבקש להסיר מסדר יומה של ועדת השרים לענייני כלכלה הצעה להחלטה בנושא (נספח 63 כל חיוס 1.7.87).

בברכה

אליקים רובינשטיין

משרד הביטחון

25-01-1988

לשכת השר

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

"מחליטים:

א. הממשלה מאשרת עקרונות אח קוי החכניה לפיחוח הגליל והגולן בשנות החשעים - הרצ"ב. *

ב. 1. להקים צוות בינמשרדי בהרכב הבא:

נציג משרד הכלכלה והתכנון - יו"ר.
נציג משרד האנרגיה והחשמל
נציג משרד האוצר
נציג משרד הבינוי והשיכון
נציג משרד הבריאות
נציג משרד החינוך
נציג משרד החקלאות
נציג משרד העבודה והרווחה
נציג משרד הפנים
נציג משרד החחבורה
נציג משרד התיירות
נציג משרד החעשיה והמסחר
נציג המחלקה להתישבות של הסוכנות היהודית

2. חפקידי הצוות יהיו:

א) להכין חלופות להחלטת הממשלה על הדרכים להשגת יעדי החכניה, לרבות המשמעויות החקציביות של כל חלופה.

ב) להציע לממשלה חמריצים לחיזוק ולעידוד ההתישבות בגליל ובגולן.

הצוות יגיש המלצותיו והצעותיו כאמור לממשלה, חוך שלושה חדשים."

דברי הסבר

פיחוח הגליל הינו אחד היעדים החשובים של מדינת ישראל.

מוצעת בזה חכניה שעיקר מטרתיה הן לגרום לעיבוייה והגדלתה של ההתישבות היהודית בגליל ובגולן, ולחזק את כושר העמידה הכלכלי והחברתי של ישובי קו העימות באזור זה.

החכניה כוללת הצגת יעדים ועקרונות לפיחוח הגליל והגולן, מוצגות בה הבעיות המרכזיות של האזור ומובאות בה חכניות כלליות וכווני פיחוח בחחומי המשק השונים לאזורים השונים בגליל ובגולן.

כדי לקדם את ביצוע החכניה, מוצע להקים צוות בינמשרדי שיגיש לממשלה המלצות בכל הקשור לחכניות המפורטות לפיחוח הגליל והגולן, על בסיס קוי החכניה המוגשת על-ידי.

מוגש על-ידי שר הכלכלה והתכנון

* התבנית כלשונה צורפה והופצה בנספח 63 כל מיום 1.7.87 של ועדת השרים לענייני כלכלה.

30.12.87

מדינת ישראל
משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי
ישראל
אמנון
אס'ר
כחא

מדינת ישראל
משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

ירושלים, ג' בסיוון תשמ"ז
31 במאי 1987

אל:

הנדון: קוים לפיתוח הגליל
והגולן לשנות התשעים

רצייב הצעה להחלטה בנדון, שתובא לאישור ועדת השרים
לענייני כלכלה.

אנא העבירו הערותיכם בדחיפות.

כייכ אבקשכם להעביר נתונים כדלקמן:

* ביצוע המשרד ב-5 השנים האחרונות.

* ביצוע לשנת התקציב 1987/8.

* המלצות וצרכים לביצוע בעתיד כולל אומדן תקציב.

בברכה,
ד"ר צפירי
עוזרת המנהל הכללי

התאריך	אל' אל' קולוב לבריו
תק מס'	מאת: שרה שחמן

תנינו לראיה יקל ויגול קלוגה י-ס.

מלך בלל והמנון יס יונה צולל -
 בין-מלכיים לניקים מנון באגוז שנים
 באג, בנייה צולל בין-מלכיים למנון
 בנגד והסדה, צולל בין-מלכיים למנון
 לשני נא-במא - בקל, ומה מחל -
 יצרה לנינו - חנויה ראיה יקל ויגול
 בקלוגה י-ס.

אני מניח סביר כי בחיבה ולמלך היה
 חלל ליגל ולמלך מנון ~~ה~~ מנון מלך
 לראיה חלל באגד חנויה, אל' היה ממלך
 למלך יוסף ל מנון ממלך מנון

5152

(להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

מזכר

אל	התאריך
מאת:	תיק מס'

הנ

מזכר - הנאמרים סביר או אוקיי -
 יש לנבא והוצגה לחיול שגיא אפסן
 ביציקה מוצגת - מבלקת .

בבילס

של

תצא

תהאריך

:7N

תיק מז'

מאת:

1873

21 (2, 2)

$\gamma_{ab} = \eta_{ab} + K_a K_b$
 $\gamma_{ab} = \eta_{ab} - \gamma_{ab}$

226

2000

מדר 1010

מזכירות הממשלה

ירושלים, ח' בטבת התשמ"ח
30 בדצמבר 1987

אל: סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון

שר האוצר
שר האנרגיה והתשתית
שרת הבריאות
שר החקלאות
שר העבודה והרווחה
שר הפנים
שר התחבורה
שר התיירות
שך התעשייה והמסחר

חאת: מזכיר הממשלה

הנדון: תכנית לפיתוח הגליל והגולן בשנות התשעים

מצורפת בזה הצעה בדבר תכנית לפיתוח הגליל והגולן לשנות התשעים אשר שר הכלכלה והתכנון מבקש להביאה להחלטת הממשלה.

על-פי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה, אודה על חוות דעתכם תוך שבועיים ימים.

שר הכלכלה והתכנון מבקש להסיר מסדר יומה של ועדת האשרים לענייני כלכלה הצעה להחלטה בנושא (נספח 63 כל מיום 1.7.87).

ב כ ר כ ה

אליקים רובינשטיין

משרד הביטחון

1988-01-01

לעצת השר

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

"מחליטים:

א. הממשלה מאשרת עקרונית את קוי החכניה לפיחוח הגליל והגולן בשנות החשעים - הרצ"ב. *

ב. 1. להקים צוות בינמשרדי בהרכב הבא:

נציג משרד הכלכלה והחכנון - יו"ר.
נציג משרד האנרגיה והחשית
נציג משרד האוצר
נציג משרד הבינוי והשיכון
נציג משרד הבריאות
נציג משרד החינוך
נציג משרד החקלאות
נציג משרד העבודה והרווחה
נציג משרד הפנים
נציג משרד הוצהורה
נציג משרד החירות
נציג משרד החעשיה והמסחר
נציג המחלקה להחישבות של הסוכנות היהודית

2. חפקידי הצוות יהיו:

(א) להכין חלופות להחלטת הממשלה על הדרכים להשגת יעדי החכניה, לרבות המשמעויות החקציביות של כל חלופה.

(ב) להציע לממשלה חמריצים לחיזוק ולעידוד ההחישבות בגליל ובגולן.

הצוות יגיש המלצותיו והצעותיו כאמור לממשלה, חוץ שלושה חדשים."

דברי הסבר

פיחוח הגליל הינו אחד היעדים החשובים של מדינת ישראל.

מוצעת בזה חכניה שעיקר מטרתיה הן לגרום לעיבוייה והגדלתה של ההחישבות היהודית בגליל ובגולן, ולחזק את כושר העמידה הכלכלי והחברתי של ישובי קו העימות באזור זה.

החכניה כללל הצגת יעדים ועקרונות לפיחוח הגליל והגולן, מוצגות בה הבעיות המרכזיות של האזור ומובאות בה חכניות כלליות וכווני פיחוח בחומי המשק השונים לאזורים השונים בגליל ובגולן.

כדי לקדם את ביצוע החכניה, מוצע להקים צוות בינמשרדי שיגיש לממשלה המלצות בכל הקשור לחכניות המפורטות לפיחוח הגליל והגולן, על בסיס קוי החכניה המוגשח על-ידי.

מוגש על-ידי שר הכלכלה והחכנון

* התבנית כלשונה צורפה והופצה בנספח 63 כל מיום 1.7.87 של ועדת השרים לענייני כלכלה.

30.12.87

ההתיישבות החדשה בגליל - מחקר הערכה

דוח ביניים

טכניון
פנימי

חוקרים: נעמי כרמון
יוברט לו-יון
גבריאל ליפשיץ
שאול עמיר
דניאל צ'מנסקי
ברוך קיפניס

ינואר 1988

מבוא וממצאים עיקריים

מסמך זה מהווה דוח התקדמות. אין בו מסקנות סופיות ולכן אין לצטט ממנו. העובדות המדווחות הינן בגדר של השערות והערות ראשוניות. בהמשך המחקר (שממצאיו יוצגו בדוח הסופי), יעסוק הצוות בעיבוי הבסיס העובדתי, באימות העובדות ובהסקת מסקנות. דוח זה אינו כולל דיון ביעדים הקשורים לחפיסת קרקעות המדינה ולמניעת השתלטות עליהן, ביעדים הקשורים לפיתוח כלכלי ולפיתוח החברתי של האזור.

הממצאים בדוח זה נגזרים מתוך מטרות המחקר, שהן:

1. זיהוי היעדים שהנחו את תכנון מפעל ההתיישבות.
2. הערכת דרך התכנון והביצוע של מפעל ההתיישבות.
3. הערכת המפעל מן ההיבטים המרחביים (כולל קרקעות), הדמוגרפיים והחברתיים, הכלכליים והסביבתיים.

הממצאים העיקריים:

בתחום היעדים - הרעיון התכנוני של ההתיישבות החדשה בגליל עבר גלגולים רבים. בכל שלב הוגדרו יעדים לפי התנאים והאילוצים של אותה תקופה ולפי התפיסה התכנונית של גופים ממלכתיים שונים.

ניחן לזהות חמישה יעדים עיקריים, המהווים מעין "צירוף" בין ההצהרות של המשרדים השונים, והם:

- א. היעד המרחבי, המתייחס להגדלת השטח שבידי האוכלוסיה היהודית וכלימת ה"השתלטות ערבית על קרקעות המדינה", לקידום פריסת ישובים יהודיים ולהגברת נוכחות יהודית.
- ב. היעד הדמוגרפי, המתייחס להגדלת שיעור האוכלוסיה היהודית בגליל.
- ג. היעד הכלכלי, המחמקד בפיתוחו ובביסוסו הכלכלי של הגליל.
- ד. היעד החברתי, השואף להעלות את הרמה החברתית-כלכלית של אוכלוסית הגליל.

ה. היעד הסביבתי - שמירת איכות הסביבה והגנה על משאבי טבע ונוף.

ב. בחום התכנון - תהליך התכנון והביצוע של מפעל ההתיישבות מאופיין על ידי נוהלי קבלת החלטות שונים מהמקובל בתהליך תכנון רציונאלי ומסודר. במקרים רבים הקדים הביצוע את האישור הפורמאלי ממערכת התכנון, כולל אישור לגבי המיקום של הישובים עצמם. המערך ואופיים של הישובים שהוקמו לא התאים תמיד לנוהלים, אותם קבע המחוקק ביחס לשיחוף הציבור בתכנון. מסתבר, כי מדובר בתהליך חריג, אשר אומץ והופעל על ידי גופים שונים, על מנת לזרז השגת מטרות פוליטיות מרחביות.

יתכן, כי התהליך, כפי שבוצע, הינו יעיל להשגת יעדים מרחביים, אך יש הרואים בו סתירה לנוהלי קבלת החלטות תקינים. בכך הוא מהווה חריגה מן העקרונות של תכנון מסודר בחברה דמוקרטית.

ב. בחום האוכלוסיה - מאמצע שנות ה-60 הואט גידול האוכלוסיה של הישובים העירוניים היהודיים בגליל, למעט כרמיאל ובמידה מסוימת מעלות, המאופיינות בגידול חושביון לאורך זמן. הגורם העיקרי למגמות אלה נעוץ בדגמי ההגירה אל הישובים ומהם, ומהיחס ממוקמים בחום הגלישה של ההשפעות המטרופוליניות של חיפה. מספר החושבים ביישוב היהודי הכפרי בגליל גדל על פני זמן, כשהגורמים העיקריים הם: ריבוי טבעי גבוה יחסית ומאזני הגירה חיוביים. מספר החושבים ביישוב הערבי בגליל גדל בערכים ניכרים, בעיקר בשל ריבוי טבעי גבוה.

בשנים 1978-1985, נוספה לגליל אוכלוסיה בכ-3,500 נפש (1,000 משפחות) אשר התיישבה בכ-50 ישובים יהודיים חדשים. בתקופה זו נוספו לכרמיאל כ-8,000 נפש, מחוכם כ-5,000 הגרו אליה מיישובים אחרים.

ברוב הישובים החדשים בגליל הגידול במספר המשפחות הואט ואף נבלם סמוך לגל ההתיישבות הראשון ביישוב. כמעט ישובים פחת לאורך זמן מספר החושבים.

ממצאים מפורטים ביחס לגוש שגב, הגדול בגושי ההתיישבות החדשה, מראים כי קיים פער בין מספר המשפחות המיושבות לשנת 1985 לבין מספר המשפחות המאכלסות את הישוב בשנה זו.

המתיישב האופייני לישובים החדשים בגליל הוא צעיר (כבן 30), בעל השכלה גבוהה וברמת חיים כלכלית הגבוהה מן הממוצע בגליל ומן הממוצע הארצי.

בתחום טבעי, נוף ואיכות סביבה - השינויים הפיסיים אשר חלו באזור מתמקדים בתחומים הבאים:

מעבר מנוף טבעי לנוף מיושב - השינויים אופייניים לשטחים שעברו ממצב בו הנוף אינו מיושב אינטנסיבית, ואשר בו הצמחייה והחי נמצאו עד כה באיזון כלשהו, למצב של אזור העובר פיתוח מהיר ואשר בו השתנתה צורת נוכחות אדם וצורתם הפיסית של השטחים הפתוחים.

פעילות פיתוח לעומת יצור - השינויים האופייניים קשורים יותר בפעולות פיתוח של ישובים וחשית אזורית ופחות בפעולות יצור תעשייתי, חקלאי, יעור חדש או נופש. יוצאים מהכלל הן פעילות בשטחי מרעה וחורש טבעי.

נגישות מוטורית כגורם לשינוי הנוף - מרבית ההשפעות שזוהו כקשורות בגורמי הסביבה, נובעות משינוי בתנאי הנגישות אל ובתוך נופי השטח הפתוח.

תפיסת הפיתוח המפוזר לעומת המרוכז - השפעות מסוימות נובעות מהתפיסה המעדיפה פיזור לעומת ריכוז של פיתוח בישובים ושל חשית בקנה מידה אזורי ומקומי. לתפיסה הפיתוח משמעות גם ביחס לאופי השינוי הנגרם על ידי דרכים, מיקום ישובים וגודל שטחם.

מניתוח ראשוני של פעילויות הפיתוח שנלמדו עד כה נראה שהשינויים השכיחים ביותר בנושא טבע, נוף ואיכות הסביבה קשורים בעיקר באיכויות חזותיות של הנוף כמשאב ופחות באיכויות אחרות של משאבים אלו.

אבחנה ראשונית זו מבטאת את תוצאות הניגוד הקיים, מבחינת איכות הסביבה הטבעית והנוף, בין החפישה המרחבית אשר אומצה בהתיישבות החדשה בגליל לבין אופיו הטופוגרפי והצמחי של אזור הררי המכוסה בחלקו בצמחייה טבעית.

בתחום העלות הישירה - להשגת היעדים השונים של ההתיישבות החדשה בגליל יש משמעות כלכלית מצד התועלות ומצד העלויות. העלויות מורכבות מעלות ישירה, הכוללת את הקמת ההתיישבות, את תפעולה ואת היצור של תעסוקה מקומית; מעלות עקיפה, הכוללת סבסוד ושימוש לא יעיל בתשתית ובשירותים; ועלות סמויה, הנובעת מאי ניצול מערכות הקיימות כבר במקומות אחרים בגליל.

העלות הישירה של הקמת הישובים החדשים בגליל (כ-50 ישובים) מחייחסת הן לשלב הזמני והן לשלב הקבוע.

העלות הממוצעת להקמת ישוב זמני מוערכת בכ- \$1,500,000 ארה"ב.

העלות הממוצעת להקמת ישוב קבע מוערכת בכ- \$3,500,000 ארה"ב.

סך-הכל העלות הישירה של הקמת ההתיישבות החדשה מוערכת בכ- \$250,000,000 ארה"ב. עלות זו מהווה, נכון להיום, כ- \$250,000 ארה"ב למשפחה הגרה כיום בהתיישבות החדשה.

15:6:87

ירושלים, ג' בסיוון תשמ"ז
31 במאי 1987

7K

הנדון: קוים לפיתוח הגליל
והגולן לשנות התשעים

רצ"ב הצעה להחלטה בנדון, שתובא לאישור ועדת השרים לענייני כלכלה.

אנא העבירו הערותיכם בדחיפות.

כ"כ אבקשכם להעביר נתונים כדלקמן:

ביצוע המשרד ב-5 השנים האחרונות.

ביצוע לשנת התקציב 1987/8.

המלצות וצרכים לביצוע בעתיד כולל אומדן תקציב.

בברכה,
ד"ר צפירי
עוזרת המנהל הכללי

אשר
פיתח

ל

(להחזרת כתובות פנימיות במשרדי הממשלה)

מחזור

אל:

התאריך: 21/1/72
א. אשור, ראש יחיד

מאת:

תיק מס'

3000

הנדון:

חכמה פני הלב

אנא

האם אתם יכולים להעביר לי

המידע הבא:

23. במה בדיוק מדובר?

אנא, תוכלו ליידע אותי?

תודה

2000

אל:	ס. אדור	התאריך:	27/1/77
מאת:	ברכה	חיק מס'	

הנדון:

תכנה פלג-הגליל

10 פ"ה

ד"ר עזקל-הרצ

תחנה פלג-הגליל

מזה

ברכה

מזכירות הממשלה

ירושלים, ד' בתמוז ה'תשמ"ז
1 ביולי 1987

אל: חברי הממשלה

מאת: מזכיר ועדת השרים לענייני כלכלה

הנדון: חומר לוועדת השרים לענייני כלכלה

מצורפות בזה הצעות להחלטה אשר שר הכלכלה והכנון ביקש להעלות על
סדר יומה של ועדת השרים לענייני כלכלה:

א. מפעלים עתירי ידע בבאר שבע 62כל

ב. קוים לפיחוח הגליל והגולן לשנות התשעים 63כל

ל י ד י ע ת כ ס ,

ב ב ר כ ה ,

ח י כ א ל נ י ר

הצעה להחלטה

"מחליטים

לקבוע את העיר באר-שבע כאיזור פיתוח א' לענין התוספת לחוק עידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, למפעלים עתידי ידע, עפ"י הקריטריונים שנקבעו ע"י המדען הראשי במשרד החעשיה והמסחר. חוקף ההחלטה ל-5 שנים".

דברי הסבר

- א. בבאר-שבע קיימת התשתית הפיסית לתעשיות עתירות ידע, וכן התשתית הטכנולוגית והאקדמית-מחקרית של אוניברסיטת בן-גוריון, אשר מנוצלת רק בחלקה גם בשל נחיתות הסיווג, על-פי החוק לעידוד השקעות הון, של באר-שבע.
- ב. מאזן ההגירה של יהודים מן העיר באר-שבע הינו שלילי. בשנים 1985 ו-1986 פחתה האוכלוסיה ב-1,500 ו-1,880 תושבים (בהתאמה), המהווים 1.3% ו-1.6% מאוכלוסית העיר.
- ג. באזורי הנגב המרכזי והמזרחי מספר דורשי העבודה במרץ 1987 היה 3,061 נפש, המהווים כ-9% מכלל דורשי העבודה בארץ.
- מספר המובטלים 6 ימים ויותר היה 1,775 נפש המהווים כ-13.5% מכלל המובטלים בארץ, זאת כאשר אוכלוסית הנגב מהווה כ-7% מאוכלוסית המדינה.

מוגש על ידי שר הכלכלה והתכנון

ד' בתמוז התשמ"ז

1 ביולי 1987

מפעלים עתירי ידע בבאר שבע - תגובת שר האוצר

אני מתנגד להצעה להעניק מעמד של אזור פיתוח א' למפעלים עתירי ידע בבאר שבע.

ההטבות הניתנות לאזור פיתוח א' באות לפצות את המשקיע כנגד הנחיתות היחסית שיש לערי ואזורי הפיתוח אשר מתבטאת בעיקר בתוספת עלויות ההובלה עקב המרחק ממרכז הארץ ובמצוקה הכלכלית והחברתית. מטרת ההטבות הינה לעודד את פיזור האוכלוסיה.

להרחבת מספר הישובים הזכאים למעמד של אזור פיתוח א' והחלת ההטבות על ישובים שאינם עומדים בקריטריונים אובייקטיביים של מרחק ומצוקה יש מספר השלכות שליליות ביותר :

א. הזבר פוגע בראש וראשונה בערי הפיתוח הרחוקות והסובלות מהמצוקה הרבה יותר. מנקודת ראותו של המשקיע, אם הוא מקבל את אותן ההטבות הוא תמיד יעדיף את ההשקעה בבאר שבע על פני מצפה רמון או ירוחם.

הסחף בנושא מתן מעמד של אזור פיתוח א' מכניס אזורים נרחבים וערים רבות לקטגוריה זו ומותיר את ערי הפיתוח בנחיתותן הטבעית, וזאת בניגוד לכוונת המחוקק בחוק לעידוד השקעות הון, אשר דאג להפלותן לטובה על פני אזורים מבוססים יותר וסמוכים יותר למרכז הארץ.

ב. מתן הטבות כה מפליגות להשקעות בערים שאינן ערי פיתוח מובהקות, יוצר עיוות בהקצאת המקורות במשק. ההטבות עלולות להביא להשקעות שאינן כדאיות למשק המדינה ואינן מבוססות מבחינה כלכלית, אשר תתבצענה אך ורק בגלל שיקולי הטווח הקצר של המשקיע אשר יעדיף לממש את ההטבות גם כאשר האיתנות הכלכלית איננה מובטחת.

ג. הענקת מעמד של אזור פיתוח א' לערים הנזכרות תביא להרחבה תקציבית ניכרת, או לחילופין להסטת תקציבים מערי הפיתוח לערים המבוססות יותר.

3

מוגש על-ידי שר האוצר

ד' בתמוז התשמ"ז

תוספת א' לנספח 62כ

1 ביולי 1987

קוים לפיתוח הגליל והגולן לשנות התשעים

ה צ ע ה ל ח ל ט ה

בחליטים:

א. ועדת השרים רושמת לפניה את הקוים הכלליים של התכנית לפיתוח הגליל שהוצגה בפניה.

ב. להקים צוות כינמשרדי בהרכב הבא:

נציג משרד הכלכלה והתכנון - יו"ר

נציג משרד האוצר

נציג משרד כינוי ושיכון

נציג משרד הכריאות

נציג משרד החינוך

נציג משרד החקלאות

נציג משרד עבודה ורווחה

נציג משרד הפנים

נציג משרד התחבורה

נציג משרד התיירות

נציג משרד התעשיה והמסחר

נציג המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית

הצוות ידווח לוועדת השרים כל שלושה חדשים על ההתקדמות בגיבוש תכנית מפורטת לפיתוח הגליל.

דברי הסבר

3

פיתוח הגליל הינו אחד היעדים החשובים של מדינת ישראל, לאור זאת מוצעת תכנית שמטרתיה הן:

1. לגרום לעיכוייה והגדלתה של ההתיישבות היהודית בגליל ובגולן.
2. לחזק את כושר העמידה הכלכלי והחברתי של ישובי קו - העימות.

ד' בתמוז התשמ"ז

1 ביולי 1987

רצ"כ התכנית וקוים לפיתוח הגליל לשנות התשעים.
הפעילויות אשר יאפשרו לממש את יעדי התוכנית הם:

1. יצירה תנאים כלכליים וחברתיים אשר ימנעו נשירת תושבים יהודים מהאיזור ויביאו למשיכת תושבים חדשים מאזורים אחרים בארץ וכן להכטחת קליטה של עולים חדשים באיזור, זאת ע"י:

א. הכטחת שיכון ודיור הולמים, בעיקר כשיטת כנה ביתן, הן בערים והן בישובים הכפריים, הן לבני הדור השני והן לתושבים מחוץ לאיזור.

ב. הכטחת תעסוקה הולמת וברמת שכר סבירה לתושבים המקומיים, לתושבים חדשים ולעולים חדשים, בדרך של מתן הכשרה מקצועית לעובדים לצרכי איוש משרות קיימות ויצירת פוטנציאל כח אדם מקצועי למפעלים חדשים.

ג. פתוח מפעלי תיירות, תוך ניצול משאבי הטבע המיוחדים של האיזור.

2. ביצוע מהיר ויעיל של תכניות מתקצבות ע"י המשרדים השונים.

3. מתן עדיפות תקציבית, לתכנון, השלמת ביצוע תוכניות קיימות וביצוע תוכניות חדשות.

מוגש על-ידי שר הכלכלה והתכנון

מדינת ישראל

משרד הכלכלה והתכנון
הרשות לתכנון לאומי וכלכלי

ירושלים, י"ח באייר תשמ"ז
17 במאי 1987

קיום לתוכנית פיתוח לגליל ולגולן לשנות התשעים

א. מכרז

מאז הקמת המדינה פיזור האוכלוסיה הוא אחד מיעדיה החשובים של ישראל. הכוונה היא משולבת: ישוב אזורים שוממים, התנחלות באזורים דלי אוכלוסיה יהודית ובאזורי ספר והפחתת ריכוז האוכלוסיה באזור המרכז הצפוף. המניעים להצבתו של יעד פיזור האוכלוסיה בין היעדים המרכזיים של המדינה הינם גיאופוליטיים, בטחוניים, חברתיים וכלכליים.

לצורך בפיתוח הגליל והגולן חברו יחד כל הסיבות הללו, אך בעיקר סיבות מדיניות-בטחוניות ודמוגרפיות. נוסף להיותם אזורי ספר, על כל ההשלכות המדיניות, הבטחוניות והכלכליות הנובעות מכך, הרי האוכלוסיה היהודית בגליל ובגולן אינה מהווה רוב מתוך כלל האוכלוסיה באזור ובחלקו הגדול של הגליל ההררי היא מהווה אף מיעוט קטן.

בעשר השנים האחרונות הוכנו, ע"י גופים שונים, תוכניות שונות לפיתוח הגליל, או חלקים ממנו. התוכניות הציגו גישות שונות, לעתים נוגדות. לא קיימת תוכנית כוללת ומוסכמת על כל משרדי הממשלה והגופים האחרים הנוגעים בדבר. מצב זה פוגע בפיתוח ובהשגת היעדים הלאומיים בגליל. המציאות שנוצרה לאחר שהוקמו עשרות ישובים כפריים חדשים במרחבי הגליל, ובמיוחד באזור ההר, הכיאה לצימצום בחילוקי הדעות לגבי הפיתוח העתידי. קיים צורך דחוף להכין תוכנית פיתוח אזורית כוללת לגליל, שתהיה מוסכמת, מתואמת ומחייבת.

המועצה הארצית לתכנון ובניה בישיבתה ביום 1.4.86 החליטה על עריכת תוכנית פיתוח אזורית למחוז הצפון, ולצורך זה הוקמה ועדת היגוי שתלווה את עריכת התוכנית. נקבע שהתוכנית תושלם תוך 18-24 חודש.

בתזכיר זה נעשהנסיון להציג יעדים ועקרונות לאסטרטגיה של פיתוח לגליל ולגולן. בהמשך מוצגות הבעיות המרכזיות ומובאות תוכניות כלליות לאזורי משנה וכווני פיתוח כלליים בתחומי המשק השונים. בסוף התזכיר מובאת רשימה מפורטת של תוכניות, רעיונות והצעות לפיתוח, בתחומים שונים ובאזורים המשנה.

מן הראוי לציין, שבמסמך זה נכללות תוכניות שכדאיותן הכלכלית למשק הלאומי לא נבחנה וגם מועד ביצוען, מותנה במצבו הכלכלי של המשק ובזמיונות התקציב. עם זאת, תזכיר זה יכול לשמש בסיס ראשוני לתכנון כולל ולתכנון מפורט יותר של אזורי הגליל והגולן.

ב. האזור ובעיותיו העיקריות

חזכיר זה מתייחס לאזור מחוז הצפון (לפי החלוקה האדמיניסטרטיבית של המדינה), למעט האזורים הטבעיים עמק יזרעאל ועמק בית-שאן⁽¹⁾. שטחו של האזור, כפי שהוגדר הוא 3,915 קמ"ר (כ-18% משטח המדינה), מזה חופשת רמת הגולן 1,176 קמ"ר. הנתונים הטבעיים של הגליל והגולן מקשים על פיתוחם הכלכלי. הם רחוקים ממרכז הארץ, הטופוגרפיה ההררית שלהם קשה, התיקנות הראויות לעיבוד מעטות ומפוצלות והמשאבים הכלכליים האחרים מועטים. ציפיות האוכלוסיה נמוכה (במיוחד באזורים ההרריים), והאוכלוסיה מפוזרת בישובים ובים וקטנים. הקירבה לגבול של הגליל העליון והגולן יוצרים נטל וסיכונים בטחוניים, אשר אינם תורמים לאטרקטיביות שלהם. כתוצאה מכך - וזוהי הפיתוח הכלכלי והחברתי של האזור נמוכה יחסית. מאידך, משופעים האזורים הללו בערכי נוף וטבע, באתרים ארכיאולוגיים והסטוריים בעלי ערך. שיש לדאג לשמורם, ושיכולים לאפשר פיתוח תיירות ונופש.

בסוף שנת 1985 מנתה האוכלוסיה הכוללת באזור הנדון (הגליל והגולן) 632 אלף נפש, מהם כ-280 אלף יהודים ו-352 אלף לא-יהודים⁽²⁾. חלקה של האוכלוסיה היהודית מתוך כלל האוכלוסיה הוא כיום נמוך מ-45% וזאת לאחר ירידה וצופה במשך יותר מעשרים וחמש שנים. בגליל ההררי מהווה האוכלוסיה היהודית כממוצע כ-25% ובאזורים מסוימים כמו הגליל התחתון התימרי (שוב וצלמון) ובאזור תפן שבגליל העליון - אף פחות מכך. רוב האוכלוסיה היהודית באזור מתגוררת בישובים עירוניים, כמעט כולם עיירות פיתוח.

חלקה של האוכלוסיה היהודית בגליל 1985-1965 (אחוזים)

	1985 ⁽¹⁾	1980	1975	1970	1965	
מתוך כלל האוכלוסיה באזור	44.4 ⁽²⁾	46.1	47.0	48.1	51.4	
מתוך כלל האוכלוסיה היהודית בארץ	8.0 ⁽²⁾	7.6	7.4	7.6	7.9	

- (1) כולל רמת-הגולן.
 (2) המשקל ב-1985, למעט רמת-הגולן: 44.6% מכלל האוכלוסיה בגליל; 7.7% מכלל האוכלוסיה היהודית בארץ.

(1) במסגרת החלוקה האדמיניסטרטיבית למחוזות ונפות, חולקה הלשכה התימית לטטטיסטיקה את שטח המדינה לאזורים טבעיים. האזורים הטבעיים הינם חוזונים רצופים ואחידים, ככל האפשר, הן מבחינת המבנה הפיזי, האקלים והתיקנות והן מבחינת התכונות הדמוגרפיות, הכלכליות והתרבותיות של האוכלוסיה.

(2) בגליל עצמו היתה האוכלוסיה כ-610 אלף נפש ומזה 272 אלף יהודים.

היה הקמת המדינה קיימת הסכמה לאומית שיש לתת עדיפות גבוהה להתיישבות הגליל. למרות זאת, משקלו באוכלוסיה היהודית כאן הלך ויורד בוצעו חזק אמצעי שנות הששים והגיע בשנים 1975 עד 1978 ל-7.42 לעומת 7.97 ב-1965. מאז ההגירה הפורמית היה שלילי ובשיעורים ניכרים. לעומת זאת, החל מ-1979 חל שינוי מהותי: משקלו של הגליל עלה והגיע בסוף 1985 ל-7.72, ורקוספת-רמת הגולן, ל-8.2. המאזן המצטבר של ההגירה הפנימית במחוז הצפון כולו (1) בשנים 1979-1985 היה חיובי, למרות שהיו מספר שנים בהן היה המחסור שלילי, וביניהן גם 1985. בשנים אלו הוקמו גם כ-60 ישובים רפורים בגליל והחרי, ביניהם קרוב ל-40 מצפים; חלקם הגדול של הישובים הללו אינו מרוסס על חקלאות. המטרות העיקריות להקמתם היו: פריסת היישובים באזורים בהם האוכלוסיה היהודית היתה דלילה, חנך הפזזה בוציפות הגיאוגרפיה של האוכלוסיה הלא-יהודית וכמו כן מניעת השתלטות הערבים על קרקעות המדינה. הקמת ישובים כפריים קטנים, אין ביכולתה לחזק בצורה משמעותית להגדלת האוכלוסיה היהודית בגליל וגם לא היתה זו מטרה. הגולת האוכלוסיה היהודית בגליל מתאפשר בעיקר ע"י הגדלת היישובים העירוניים. למעשה, החלין הקמת היישובים החושים נמצא כיום בשלב סיום. התשתית שהוקמה מאפשרת הגדלת האוכלוסיה בישובים אלו, בעלות נמוכה יחסית.

ג. יעדים ועקרונות לאסטרטגיה של פיתוח

לאור הבעיות הומוגרפיות, הכלכליות והחברתיות ולאור ההשלכות הבטחוניות והמדיניות הכרוכות בהן, יש לתת לפיתוח הגליל והגולן עדיפות גבוהה בסדר העדיפויות הלאומי.

יעדי הפיתוח העיקריים הם:

1. המטרה העליונה היא הגדלה מידיה ובקצב מואץ, של האוכלוסיה היהודית, ע"י מניעת הגירה מהאזור, מעבר אוכלוסיה מאזורי האץ האחרים והשתקפות של עולים באזור.
2. חיזוק ועיבוי של היישובים באזור קו העימות בצפון ובמזרח הגולן.
3. פיתוח התעשייה והתיירות.
4. הורחבתם והעלאת רמתם של השירותים החברתיים.
5. פיתוח התשתיות הפיזיות ושיפור רמת הנגישות בתוך האזור ואל האזור.
6. קידום ופיתוח של המיגדר הערבי והדרוזי, ובמקביל נקיטת אמצעים יעילים למניעת השתלטות על אדמות המדינה ולמניעת בניה בלתי חוקית.

(1) אין נתונים מפורטים על ההגירה הפנימית, לגבי האזורים הנזכרים כאן, אלא רק לגבי המחוז והנפות הכלולות בו.

ייעוץ האוכלוסיה למחוז הצפון הם:

בהתאם לתוכנית המיתאר הארצית לתפוצת הגיאוגרפיה של אוכלוסיה דת / תלמידי חושבים, שהוכנה במשרד הפנים ואושרה ע"י המועצה הארצית לעירון ולרירה, חייב אוכלוסית מחוז הצפון (כולל נפת הגולן), לכ-1,513 אלף נפש ושנת 2010, חזה כ-728 אלף יהודים ו-785 אלף לא-יהודים. כיעד ביניים נקבעה תפוצת אוכלוסיה של 5.4 מיליון נפש, שלפי התחזית תהיה בערך בשנת 1995. אוכלוסיה מחוז הצפון חגיע בשנה זו, לפי התוכנית, לכ-1,020 אלף נפש, חזה כ-516 אלף יהודים ו-504 אלף לא יהודים. לפי תוכנית זו (שלא אושרה עדיין בממשלה) יעלה חשקלו של מחוז הצפון באוכלוסיה היהודית הכוללת בארץ ל-11.9% ב-1995 ול-13.7% בשנת 2010 לעומת כ-10% ב-1985. מן הראוי להדגיש שידרשו מאמצים רבים ומדיניות חיתוח נמרצת כדי להשיג את היעדים הללו.

עקרונות לאסטרטגיה של הפיתוח

יש לבסס את האסטרטגיה של פיתוח הגליל והגולן על העקרונות הבאים:

1. ריכוז מאמצי הפיתוח באזורים מסויימים. האזורים המועדפים הם הגליל והגולן (כולל אזור קו העימות בגבול הצפון) ורמת הגולן.
2. גידול האוכלוסיה היהודית יהיה במיגזר העירוני והכפרי כאחד, אך עיקר הגידול יהיה בערי הפיתוח.
3. מתן עדיפות לפיתוח ולהגדלת האוכלוסיה של הישובים הקיימים על פני הקמת ישובים נוספים.
4. הפיתוח יעשה במגמה של שילוב אזורי של הישובים הכפריים וכן שילוב בין המיגזר הכפרי לבין עיירות הפיתוח באזור. השילוב יחבטא בעיקר בחחום התעסוקה, התשתית והשירותים החברתיים.
5. המיגזר הלא-יהודי ישולב בפיתוח הכולל.
6. הפיתוח יהיה במגמה להגדלת מיגוון התעסוקות באזור, חוך העדפת תעסוקות הנאפשרות הכנסה גבוהה יחסית.
7. אפשרויות הרחבת החקלאות באזור מוגבלות יחסית ולכן פיתוחו של הגליל יתבסס בעיקרו על התעשייה (לא מזהמת) ועל התיירות.
8. הפיתוח צריך להיות משולב ומאוזן, כאשר בעת ובעונה אחת יפותחו הדיור, מקורות התעסוקה, התשתית והשירותים.
9. יוקפד על שמירה וטיפוח של הנוף והטבע עבור תושבי האזור ותושבי ישראל כולה. ערכי הנוף והטבע יוצרים איכות חיים גבוהה ומקור כלכלי חשוב לפיתוח תיירות פנים וחוצ.
10. התכנון והפיתוח חייבים להתבצע חוך שילוב ותיאוב בין כל הגורמים שיהיו שותפים להם ובין התוכניות השונות.

ד. בעיות ותוכניות באזורי נמנה

תוכניות אזוריות כוללות לרמת הגולן, ל"חבל שנות ה-2000" ולאזור גבול הצפון, נמצאות בשלבים שונים של תכנון. להלן מובאת התפישה הכללית של כל אחת מתוכניות אלו. בנוסף לכך, יוצגו הבעיות המרכזיות והפרויקטים העיקריים הנמצאים בתכנון, באזורי הגליל התחתון (חלקו הדרומי-מזרחי) ומישור חוף הגליל. תוכניות מפורטות מובאות ברשימת התוכניות בסוף התזכיר (1).

רמת-הגולן

כנוחלקה להתישבות של הסוכנות היהודית (חבל הגליל), נמצאת בשלבי הכנה מתקדמים, תוכנית כוללת לפיתוח רמת-הגולן לשנים 1986-1996 (2). התוכנית מתייחסת למיגזר היהודי (3).

רמת-הגולן, כמו אזורים אחרים במחוז הצפון, מרוחקת ממרכזי האוכלוסיה והפעילות הכלכלית, ומהווה גם אזור עימות (יש לה גבול משותף עם סוריה, ירדן ולבנון). מצב אובייקטיבי זה מקטין את האטרקטיביות של האזור לאוכלוסיה נוספת ולמשיכת מקורות תעסוקה.

הבעיה המרכזית של הגולן היא מיעוט האוכלוסיה היהודית. בסוף 1985 מנתה האוכלוסיה הכוללת בגולן 22,400 נפש, מזה 8,700 יהודים (כ-40%). האוכלוסיה היהודית מתגוררת בשוב העירוני קצרין (2,600 נפש) ובכ-30 ישובים כפריים, בהם כ-6,100 נפש. שני ישובים כפריים נוספים נמצאים בשלב הקמה. המחסור במקורות תעסוקה מגביל את האפשרויות להגדלת האוכלוסיה. בגלל אוכלוסיה קטנה ומפוזרת, היקף השירותים ורמתם בלתי מספיקים ועלותם יקרה. בעיה נוספת היא רמת הנגישות הנמוכה אל האזור ובתוך האזור, בגלל מערכת כבישים לקויה. הישובים החקלאיים בגולן, ובעיקר המושבים, נקלעו בשנים האחרונות למשברים כלכליים ופיננסיים, תוך הצטברות נטל כבד של חובות. מציאת פתרון סביר למשבר הוא צורך דחוף ביותר כדי שניתן יהיה להמשיך ולפתח את המיגזר הכפרי.

(1) לאזור כנרות (סובב כנרת) לא מוקדש דיון נפרד. פרויקטים תיירותיים באזור זה נכללו ברשימה המפורטת של התוכניות.

(2) כיוון שהתוכנית עדיין לא גובשה סופית, האומדנים הכמותיים המובאים להלן הם חלקיים וארעיים. עם זאת, יש במסגרת הכללית של התכנית כדי להצביע על מגמות הפיתוח המתוכננות.

(3) הטיפול באוכלוסיה הדרוזית בצפון רמת-הגולן מרוכז ומתואם במסגרת ועדת המנכל"ים לענייני הדרוזים בארץ, והנושא לא ידון במסגרת זו.

התכנית העיקרית של התכנית לפיתוח רמת-הגולן הן כדלקמן:

1. המטרה המרכזית היא להגדיל את האוכלוסיה היהודית עד לכ-26,000 נפש ב-1996 והשורה ל-8,700 נפש ב-1985. לאור ההתפתחות בשנים האחרונות, השגת יעד זה תדרוש מאמצים גיוולים מאד בתחום הפיתוח וההשקעות ומדיניות עידוד נמרצת למעבר אוכלוסיה לאזור.

2. מיקוד מאמצים לפיתוח מואץ של העיר קצרין והפיכתה לגורם המוביל באזור, חוץ מגמה להגיע ל-11,000 תושבים ב-1996.

3. הבטחת רמת חיים גבוהה יחסית ורמה גבוהה של שירותים ציבוריים.

כרוני הפיתוח המרכזיים יהיו התעשייה והתיירות. האפשרויות לפיתוח נוסף של החקלאות מוגבלות יחסית ולכן ירד משקלה של החקלאות מ-40% כיום עד לכ-18% ב-1996. החקלאות תתרכז יותר בענפים בהם יש לאזור יתרון יחסי. כן, יוחזכו השטחים של ענבי היין (ביותר מפי ארבע); יוגדלו מטעי התפוחים (ב-30%), ויוגדלו בצורה ניכרת היקף ענפי הצאן והבקר לבשר. מאידך יוד חלקם של הכותנה והאבוקור.

החוכנית מבוססת על פיתוח של התעשייה, בעיקר ליצוא. הענפים המועדפים הם בעלי ערך מוסף גבוה ומרכיב גבוה של כוח אדם מיומן. משקלה של התעשייה בתעסוקה יעלה מ-15% כיום לכ-25% ב-1996. הפיתוח יתרכז בעיקר במרכז התעשייתי בקצרין. מרכז נוסף יהיה בבני-יהודה וישות את הישובים הכפויים בדרום רמת-הגולן ומרכז שלישי יוקם, כשלב מאוחר יותר, באזור מרום-גולן, עבור הקבוצים בצפון.

הגולן מאופיין ע"י מגוון נופי טבע, אתרי קיט ועתיקות, שפיתוחם עשוי להביא להרחבת התיירות לאזור (תיירות פנים וחוץ). פיתוח התיירות יתרכז בשני מוקדים עיקריים: (א) סובב כנרת (ב) צפון הגולן (החרמון). מלבד זאת יפותחו אתרי ביקור במקומות שונים.

לאור מצב הכבישים הנומור - מציעה התכנית שיפור הכבישים הקיימים וסלילת כבישים חדשים (ראה פירוט ברשימת התוכניות).

צריכת המים של הגולן תגדל מ-32 מליון מ"ק כיום ל-57 מליון מ"ק בסוף תקופת התכנון, וזכר שיחייב השקעות נוספות להרחבת מקורות המים ולהקמתם של מפעלי מים חדשים.

אזור גבול הצפון

מסדר הכלכלה והתכנון, יחד עם המחלקה להתישבות של הסוכנות היהודית, עוסקים עתה בהכנת תוכנית אב אסטרטגית לאזור קו העימות בצפון. גבולותיו של האזור המתוכנן הוגדרו בהתאם לגבולות השיפוט של הרשויות המוניציפליות, ולכן באזורים מסוימים יש חפיפה של תוכנית זו עם תוכנית "חבל שנות האלפיים". הרשויות הכלולות באזור התכנון הן: הישובים העירוניים - קריית-שמונה, מטולה, חצור, ראש-פינה, יסוד המעלה, צפת, מעלות, נהריה ושלומי, וכן המועצות האזוריות - גליל-עליון, מבואות-חרמון, מרוס-הגליל, מעלה-יוסף, מרכז-הגליל וחלק ניכר ממטה-אשר. כן כולל אזור התכנון את הישובים הלא-יהודיים באותם אזורים. אוכלוסייתו של אזור התכנון מגיעה (לפי אומדן) לכ-150 אלף נפש, מהם כ-120 אלף יהודים (80%), וכ-30 אלף לא יהודים, ברובם דרוזים.

אזור גבול הצפון הוא בעל כוח משיכה נמוך יחסית, בעיקר בגלל: ריחוקו הרב ממרכז הארץ והקושי בנגישות לאזור ובתוך האזור; קרבתו לגבול והמתח והנטל הבטחוני הכרוכים בכך; חולשתו היחסית של האזור מבחינה כלכלית וחברתית ומחסור בתעסוקה המבטיחה הכנסה הולמת.

אזור גבול הצפון סבל ב-15 השנים האחרונות ממאזן הגירה שלילי (פרט לעיר מעלות שבסוף שנות ה-70 וראשית שנות ה-80 נהנתה ממאזן חיובי). גם בתקופת רגיעה בטחונית לא היה שינוי ניכר במגמה זו.

תכנון האזור נעשה בצורה כוללת, תוך שילוב תחומי הכלכלה והחברה, ותוך שיתוף עם הרשויות המקומיות והאזוריות. המטרות המרכזיות לפיתוח האזור הן: מניעת נטישת האזור ע"י התושבים והעזיבה, פיתוח תעסוקה ועיבודי של הישובים הקיימים - עירוניים וכפריים כאחד, תוך שילוב אזורי בין מגזרי ההתישבות השונים; פיתוח מקורות תעסוקה בעיקר בתעשייה ובתיירות; חיזוק הרגשת הבטחון של התושבים ע"י השלמת מערכות בטחוניות, כמו: מיקלוט, גדרות, תאורה, דרכים ועוד.

האפשרויות לגידול האוכלוסיה הן בעיקר בישובים העירוניים (המוגדרים כערים פיתוח). במושבות הותיקות ובישובים הקהילתיים יש פוטנציאל לגידול נוסף, אך הוא מוגבל יחסית. כדי לקלוט את הדור הצעיר של המושבים יהיה צורך, בין היתר, לערוך שינויים במבנה הארגוני שלהם, ועל-ידי כך תתאפשר בניית מגורים לדור השני ליד המושב. יש להעמיד לרשות החפצים בכך, את הקרקעות הדרושות לצורך זה ולאפשר בניית הבתים לפי תכנית "בנה ביתך".

מאחר ומוצה עיקר הפוטנציאל החקלאי באזור, לא ניתן להבטיח תעסוקה והכנסה מתאימה בחקלאות בלבד ולכן יש צורך לבסס את הפיתוח בעיקר על ענפי התעשייה והתיירות. בתחום התעשייה, יש להרחיב את אזורי התעשייה הקיימים הן בישובים העירוניים עצמם והן במרכזים הבין - עירוניים בגורן, במבואות חרמון ובמחניים וכן להקים מרכז תעשייתי נוסף ברמת דלתון. אזורי התעשייה יספקו תעסוקה לישובים העירוניים והכפריים כאחד.

אזור גבול הצפון מצטיין בנופי טבע יחודיים (מקורות הירדן, נוף הירי מוהיב, והים התיכון) ובאתרים הסטוריים וארכיאולוגיים. כל אלו יכולים לאפשר פיתוח שירותים לחירות פנים וחץ. לכן מרכיב חשוב בפיתוח האזור יחנס על פיתוח אתרים ושירותי תיירות שונים ושילובם במערכת אזורית.

הצורך בפיתוח ואיכלוס האזור מחייב שיפור ניכר ברמה ובאיכות החיים, תוך יצירת סטנדרטים גבוהים בתחומי התשתית, הדיור, התעסוקה, שירותי הרווחה והחינוך הטכנולוגי.

"חבל שנות ה-2000"

האזור המכונה "חבל שנות ה-2000" ממוקם בגליל ההררי המערבי וכולל את מעלות ואזור תפן, ואת כרמיאל ואזור שגב. באזור זה האוכלוסיה היהודית ולילה ומשקלה מתוך כלל האוכלוסיה הוא הנמוך ביותר בגליל. בעשר השנים האחרונות גדלה האוכלוסיה היהודית באזור, הודות למאזן הגירה חיובי (הגברה ביותר בגליל) ולהשתקעות עולים. התוצאות החיוביות באזור הן ביטוי להצלחה של העיר כרמיאל, של יציאת העיירה מעלות מקפאונה וכמו כן של הקמת גוש והתישבות בגוש שגב ובגוש תפן.

בשלבי תכנון ראשונים נמצאת תכנית לטווח ארוך לפיתוח האזור, תוך התבססות על תעשיות עתידות ידע. האזור משתרע על כ-400 קמ"ר וכולל כ-45 ישובים יהודיים עם אוכלוסיה של 28 אלף נפש ו-24 ישובים ערביים עם אוכלוסיה של 150 אלף תושבים (משקלה של האוכלוסיה היהודית רק 16%). המטרה היא להשיג תוספת של כ-100 אלף יהודים בחבל זה, תוך 20 השנים הבאות. בבסיס הרעיון של "חבל שנות ה-2000" עומד פיתוח מערכת ייצור המבוססת על תעשיות עתידות ידע ועל פעילות מו"פ. פעילות בתחומים אלו היא תנאי מוקדם למשיכת אוכלוסיה וליצירת רמת חיים גבוהה. הפיתוח יעשה במרכזים התעשייתיים בכרמיאל, בתפן, ובשגב. ייחודו של הרעיון הוא בשילוב טכנולוגיות מתקדמות הן בייצור והן בחיי היום-יום ובחיי החברה. התוכנית בנויה על שיתוף אזורי בין הישובים הכפריים השונים ובינם לבין הישובים העירוניים (כרמיאל ומעלות). כרמיאל תתפקד כמרכז עירוני ומינהלי של האזור והיא גם תקלוט את רוב האוכלוסיה הנוספת. בכרמיאל ובסביבתה (הר כמון) עתודות קרקעות גדולות המאפשרות זאת. דגש יושם גם על כמה נושאים נוספים. נושא אחד הוא פיתוח מערכת תקשורת יעילה ומתוחכמת, הכוללת גם תקשורת מושבים ותקשורת לוויינים, אשר תשמש לשיפור איכות החיים ולהידוק הקשר בין הישובים בתוך האזור ואל מחוץ לאזור. נושא אחר הוא פיתוח מערכת חינוך מגוונת שתתאים עצמה לצורכי התעשייה המקומית, לצרכים הטכנולוגיים ולצורכי החברה. בנוסף לכך, יפותחו שירותים קהילתיים ברמה גבוהה. תהליך הפיתוח יבוצע תוך שילוב בין הממשלה, גופים ציבוריים אחרים ויוזמה פרטית, כאשר המעורבות הממשלתית תתבטא כעיקר בתחום פיתוח התשתית. יש מקום לזרז את התכנון של חבל שנות ה-2000 ולהקצות את האמצעים הדרושים לכך.

אחד התנאים החשובים לפיתוח תעשייתי ולהגדלת האוכלוסיה באזור הוא השקעות בתשתית. רמת התשתית באזור נמוכה, בעיקר בתחום הכבישים ובתחום מערכת אספקת המים. בשנים האחרונות נסללו כבישים שונים, אך עדיין חסרים מספר צירים: כבישי גישה אל האזור ואל הישובים בתוך האזור. במיוחד יש להשלים בהקדם את הכביש המחבר בין מעלות וגוש תפן עם כרמיאל וגוש שגב.

קיים באזור מחסור במים, בשל העדר מקורות מים מקומיים, ובשל כך שצנרת המים שהוקמה בעת הקמתם של הישובים אינה מסוגלת לענות על צורכי האוכלוסיה הגדלה. לכן יש מקום לבצע קידוחי מים באזור ולהשקיע גם בהחלפת הצנרת ובחוספת קוים.

ההתישבות הכפרית באזורי שגב ותפן הוקמה ללא הסדרת הבעלויות על הקרקע ובתוך הישובים מצויים שטחים בבעלות ערבית. פיתוח הישובים והרחבתם תתאפשר אם ימצא הסדר לבעלות על הקרקע.

גליל תחתון - אזור דרומי-מזרחי⁽¹⁾

החלוקה הרוחבית המקובלת של הגליל ההררי היא לשני אזורים עיקריים: הגליל התחתון והגליל העליון. הגבול המפריד ביניהם הוא כביש עכו - עמיעד. מרכיבו של החלק המערבי של הגליל התחתון (בעיקר גוש שגב) נכלל בגבולות "חבל שנות האלפיים".

האזור הדרומי-מזרחי של הגליל התחתון, ששטחו כ-745 קמ"ר, מאופיין בעיקר במיעוט האוכלוסיה היהודית: כ-49 אלף נפש (בסוף 1985). האוכלוסיה הלא-יהודית מנתה 187 אלף. קרוב ל-80% מהאוכלוסיה היהודית התגוררו בישובים העירוניים נצרת-עלית ומגדל העמק, והיתר כ-36 ישובים קטנים, כמעט כולם כפריים. בחמש השנים האחרונות גדלה האוכלוסיה היהודית באזור זה בכ-10%.

הבעיה המרכזית של אזור זה היא הצורך בהגדלת האוכלוסיה היהודית, וזאת הן בישובים העירוניים והן בישובים הכפריים. האזור נתון בקשיי תעסוקה, לכן התנאי הראשון למניעת הגירה מהאזור ולגידול נוסף באוכלוסיה הוא יצירת מקורות תעסוקה חדשים.

בנצרת עלית, העיר היהודית המרכזית באזור, היו בסוף 1985 כ-26 אלף תושבים, מהם 2,000 לא-יהודים. גידול האוכלוסיה של העיר היה, בשנים האחרונות, איטי ביותר וזאת למרות הרמה הגבוהה יחסית של השירותים ושל איכות החיים. בעיותיה העיקריות של העיר נובעות ממחסור בתעסוקה במקום ובאזור, במידה רבה בגלל צמצום הזמנות מהתעשייה הבטחונית; קיימת גם תחרות חריפה על תעסוקה, בעיקר בתחומי התחבורה, המסחר והתיירות, בין התושבים היהודיים לתושבים הערביים של נצרת וסביבתה. כוונת הפיתוח העיקריים של העיר צריכים להיות כדלקמן: הגדלת התעסוקה בתעשייה, פיתוח תיירות (בין היתר גם עבור תיירות צליינית) והמשך העברת משרדי הממשלה המחוזיים אל העיר, תוך הגדלת התעסוקה בתחומי המינהל והשירותים הציבוריים.

(1) כולל האזורים הטבעיים: הרי נצרת - תורען, רמת כוכב והגליל התחתון המזרחי

העיירה מגדל העמק, שאוכלוסייתה ב-1985 התקרבה ל-15 אלף נפש, התפתחה בקצב מהיר, הן מבחינת גידול האוכלוסיה והן מבחינה כלכלית בכלל ותעשייתית בפרט. העיירה הפכה למרכז למפעלי אלקטרוניקה. המשך התפתחותה עשוי להתקל בקשיים בגלל מציאותם של חלקות קרקע בבעלות פרטית, וזכר המונע את האפשרות לנצל שטחים נרחבים לצורכי העיירה ובמיוחד לתעשייה.

גם המועצה המקומית כפר תבור (כ-800 נפש) מצליחה למשוך אוכלוסיה נוספת הודות לאיכות החיים בה, לרמת השרותים, ולקצב הפיתוח שלה.

כמו באזורים אחרים של הגליל ושל הארץ בכללה, המיגזר החקלאי נתון למצוקה קשה ולנטל חובות כבד. במקביל לפתרון בעיה זו יצטרך סקטור זה למצוא תעסוקה נוספת, לא חקלאית, בעיקר בתעשייה ובתיירות.

הפיתוח התעשייתי באזור יהיה הן במרכזי התעשייה שבתחום הישובים העירוניים והן במרכזי התעשייה ה בין-עירוניים הקיימים: גולני ואלון - תבור (ליד דברת). בנוסף לכך מתוכנן להקמה בשנים הבאות מרכז תעשייתי בין-עירוני באזור ציפורי, עבור נצרת-עלית והישובים בסביבה.

מן הראוי לציין, שבנצרת-עלית תפתח בשנות הלימודים הבאה מכללה טכנולוגית אזורית להכשרת טכנאים והנוסאים במקצועות שונים, אשר תוכל לקלוט כ-1000 תלמידים.

בתחום התיירות ישנן מספר תוכניות לפיתוח מרכזי תיירות, מרכזי מבקרים, שירותי דרך וכן בתי מלון. כך מתוכננים מרכזים תיירותיים בצומת גולני, באזור התבור וסובב תבור, כנחל ציפורי ועוד. יש חשיבות לפיתוח נוסף של התיירות הצליינית לנצרת ולמקומות אחרים באזור, הקדושים לנצרות.

מישור חוף הגליל (1)

מישור חוף הגליל משתרע מעכו בדרום ועד ראש הנקרה בצפון. אורכו כ-25-30 ק"מ ושטחו כ-200 קמ"ר, ואוכלוסיתו מנתה בסוף 1985 כ-104 אלף נפש, מהם 71 אלף יהודים שהתגוררו ב-25 ישובים. הישובים העירוניים היהודים הם: עכו (37 אלף נפש, מהם 29 אלף יהודים); נהריה (כ-29 אלף נפש) ושכנתה שלומי (כ-2,500 נפש). האוכלוסיה הכוללת של ישובים אלו מהווה כ-85% מכלל האוכלוסיה היהודית באזור. יתר האוכלוסיה (כ-10,000 נפש) מפורזת ב-22 ישובים כפריים. האוכלוסיה היהודית באזור כמעט ולא גולה בחמש השנים האחרונות (1981-1985), והאוכלוסיה העירונית אף ירדה במקצת וזאת כתוצאה ממאזן הגירה שלילי. החלק הצפוני הוא חלק מאזור קו העימות, על ההגהשלכות הכספונות, הכלכליות והחברתיות הכרוכות בכך (הוא גם כלול בתוכנית לאזור גבול הצפון).

אחת הבעיות הקשות המשותפות לשלושת הישובים העירוניים הוא מחסור חמור בעתודות קרקע לפיתוח (בעיקר למגורים ותעשייה). במיוחד חריפה הבעיה בעכו ובשלומי. בעכו, שהיא עיר מעורבת ש-22% מאוכלוסייתה היא ערבית, הצורך הדחוף בתוספת שטחים נובע ממחסור בקרקע לתעשייה ולבניה למגורים, הן של שכונות רווחה והן של שכונות למפוני העיר העתיקה. בעיר העתיקה צפיפות הדיור רבה ביותר, תנאי המגורים קשים והמבנים ועוים ומסוכנים.

לרצות את צורכי הרווחה של כלל האוכלוסיה ולהעביר חלק ממנה לשכונת מגורים
היא חלק מהמדיניות הכלכלית של ממשלת ישראל. יש מקום לדירוג והשלמת הטיפול בעניין זה.
המדיניות הכלכלית של ממשלת ישראל, יש מקום לשקול שוב גם אפשרות זו.

הגדלת התעסוקה בתעשייה, במיגזר העירוני והכפרי כאחד, יחייב הרחבה של
אזורי התעשייה הקיימים והקמת מרכזי תעשייה בין-עירוניים חדשים. מתוכננים
שני מרכזי תעשייה בין עירוניים חדשים: אחד, באחיזהר שמיעד לשרת את עכו
וסביבתה ואת כרמיאל וסביבתה; השני, תוכנן לאזור כברי, כדי לשמש בעיקר את
נהריה וישובי המועצה האזורית מטה - אשר. מאחר והתברר שקיימת סכנה שמרכז
זה יזהם את מי התהום, נשקלת אפשרות להקמתו באתר חלופי. יש מקום לדירוג
הכדיקות וקבלת החלטה סופית על מיקום המרכז התעשייתי ולתכנונו לקראת
ביצוע.

למישור חוף הגליל יש פוטנציאל להפוך לאזור תיירות נופש, הודות לצירוף
של מישור חוף ושטח הררי; הודות לעכו בעלת הפוטנציאל התיירותי הגדול,
המנוצל רק בחלקו; והודות לנהריה בעלת המוניטין כעיר נופש; כמו כן מצויים
סירותי הארחה ומתקני נופש שונים בישובים הכפריים.

לעכו יש מירב הנתונים להיות אטרקציה לתיירות פנים וחוף כאחד, הודות
לאתרים הסטוריים, ארכיאולוגיים ולערכים תרבותיים ואדריכליים המצויים בה,
וכן הודות למפרץ, לנמל הדייגים ולחופי הים. בביצוע נמצאות תוכניות שונות
לפיתוח התיירות. פיתוח מואץ של אתרים שונים בעיר העתיקה יתאפשר עם העברת
חלק מהאוכלוסיה למקום חלופי ועם בניית תשתית מתאימה.

הועלתה הצעה להפוך, בהדרגה, את חוף הים מעכו ועד לראש-הנקרה לריביירה,
שבה יוקמו מפעלי תיירות שונים ומגוונים. תוכנית כזו עשויה להתגשם
בהדרגה וקצב ביצועה יהיה מותנה; בראש ובראשונה, בהיקף הצפוי של תיירות
הנופש מחו"ל. מן הראוי שבדיקת הרעיון תעשה בתיאום עם תוכנית האב
לתיירות. במסגרת פיתוח חופי הים התיכון נבחנת עתה תוכנית להקמת מוקד
והיירות נוסף בשפך נחל בצת (סמוך לראש הנקרה).

ה. כיווני פיתוח בענפי המשק

חקלאות

מספר המועסקים בחקלאות במחוז הצפון (יהודים ולא-יהודים) הוא כ-13% מכלל
המועסקים במחוז. ברמת הגולן מהווה החקלאות את מקור התעסוקה העיקרי של
המיגזר היהודי (כ-40% מכלל המועסקים).
המיגזר החקלאי בגליל ובגולן, כמו גם באזורים אחרים בארץ, נקלע בשנים
האחרונות למשבר כלכלי ופיננסי, תוך הצטברות נטל כבד של חובות. מצבם של
המושבים חמור במיוחד. מציאת פתרון סביר למשבר זה הוא צורך דחוף ביותר,
כדי לאפשר תפקוד תקין וליצור סיכוי להגדלת האוכלוסיה במיגזר הכפרי.

האפשרויות לפיתוח נוסף של החקלאות בגליל ובגולן מוגבלות. יתר על כן,
יש צורך לפתח עבור המיגזר הכפרי תעסוקות נוספות, בעיקר בתעשייה
ובתיירות. חלקה של החקלאות באזורים אלו ילך וירד. במיגזר המושבי יהיו

1
התכנית או כולם יעסקו בענפים לא חקלאיים.

לפי תוכנית של משרד החקלאות לחמש השנים הקרובות, יחול גידול איטי יחסית בייצור החקלאי בארץ, במידה רבה, כתוצאה ממגבלות שוקים בארץ ובחו"ל. גידול מתון יאפיין גם את הייצור החקלאי הכולל בגליל ובגולן, אם כי בכמה ענפים תהיה ההתפתחות מהירה יותר. גידול מתון יהיה בענפי הלול והרפת לחלב. לעומת זאת, בתחום גידול בקר וצאן כמרעה (לייצור בשר) יהיה גידול מהיר יותר הן בגליל והן בגולן. בתחום הפירות הנשירים יהיה הגידול איטי וזאת תוך החלפה של מטעים ישנים בחדשים, ובכלל זה ינטעו זנים חדשים במקום הישנים. ברמת הגולן יצומצמו שטחי האבוקדו, לאחר שגידולו באזור לא עלה יפה. הרחבה ניכרת תהיה בשטחים של ענבי היין באזורים הגבוהים של הגליל והגולן. בענף גידולי השדה, יחול שינוי בהרכב, תוך צמצום בשטחי הכותנה. הרחבה ניכרת תהיה בהיקף הייצור של גידולים חדשים כמו: תבלינים, פטריות, צמחי בית וצמחי מרפא ובושם.

חשיבות רבה נודעת להרחבת המו"פ לצורך פיתוח גידולים וזנים חדשים המתאימים לאזורי הגליל והגולן, בין היתר, כדי לנצל את שטחי הקרקע שהתפנו כתוצאה מצמצום ענף הכותנה.

תעשייה

הפיתוח הכלכלי של הגליל והגולן יתבסס בעיקרו על פיתוח תעשייתי. בתעשייה במחוז הצפון כ-45 אלף עובדים, המהווים כ-25% מכלל המועסקים במחוז. המאפיין את הרכב הייצור התעשייתי בגליל הוא ריכוזיות במספר מצומצם יחסית של ענפים, בעיקר מזון, טכסטיל והלבשה, שמאפיינת אותם עתירות עבודה פשוטה יחסית. עם זאת, בשנים האחרונות הוקמו באזור מפעלים, חלקם גדולים, בתחום המתכת והאלקטרוניקה.

הפיתוח התעשייתי בגליל ובגולן צריך להיות מבוסס על מספר עקרונות:

1. יש להרחיב בצורה ניכרת את מיגוון ענפי התעשייה, כדי למשוך אוכלוסיה נוספת בהיקף ניכר וכדי ליצור בסיס תעסוקתי למיגוון רחב של אוכלוסיה.
2. יש להשתית את הפיתוח, במידה רבה, על ענפים עתירי ידע, המבוססים על טכנולוגיות מתקדמות ודורשים מיומנות גבוהה. זאת, כדי להבטיח רמת הכנסה גבוהה יחסית ועל מנת למשוך אוכלוסיה ברמה סוציו-כלכלית גבוהה.
3. עיקר הפיתוח יהיה במרכזי תעשייה אזוריים (בין-עירוניים), אם כי לא יוזנחו אזורי התעשייה שבתחומי עיירות הפיתוח. הקמת מפעלים במרכזים אזוריים תאפשר ניצול יעיל ומשותף של תשתיות ושירותים (כולל שירותים משלימים לתעשייה), ותקדם את רעיון השילוב האזורי בכללו. מרכזים אלו ישמשו הן את הישובים העירוניים והן את הישובים הכפריים באותו אזור. באזורי תעשייה אלו רצוי לשלב גם גני תעשייה, אשר יקלו על יזמים מתחילים בצעדיהם הראשונים. בישובים הכפריים עצמם לא יוקמו, אלא בתי מלאכה ותעשייה זעירה.

ג. 15 השנים האחרונות תוכננו ופותחו מרכזי תעשייה בין-עירוניים. המרכזים הקיימים באזור הם: מחניים (ליד ואש פינה-חצור), גולני, מגדל חפן, שגב (תעשייה בטחונת-לשם), אלון-חכור (ליד קכוץ דברת), מבואות חרמון (באזור החולה), אזור תעשייה בגזרן, ובני-יהודה בגולן.

בשנים הבאות יבוצעו עיבוי והרחבה של מרכזי תעשייה קיימים ויוקמו מרכזים חדשים (פירוט המרכזים, ראה להלן ברשימת התוכניות). פוט למרכזי התעשייה הבין-עירוניים ימשך פיתוח נוסף של אזורי התעשייה ליד עיירות הפיתוח, תוך שימת דגש על שיפור איכות החיים.

תיירות

הגליל והגולן הם אזורים בעלי יחוד נופי בולט. מצויים בהם ערכי טבע ונוף מגוונים, ואתרי קיט ועתיקות, המהווים מקור משיכה לתושבים, למטיילים ולתיירים. ענף התיירות והקיט עשוי להיות מרכיב כלכלי ותעסוקתי בעל משמעות חשובה באזורים אלו.

פיתוח התיירות בגליל ובגולן יתרכז במידה רבה בשני מוקדים עיקריים⁽¹⁾:

1. טבריה וסובב כנרת.
2. עכו - שיש לה פוטנציאל להפוך לעיר תיירות חשובה, הודות לאתרים הסטוריים, ארכיאולוגיים ולערכים תרבותיים ואדריכליים המצויים בה.

מוקד משני נוסף לפיתוח תיירות נופש וספורט (כרמה עממית) יהיה באזור החרמון.

נוסף לפיתוח המוקדים הנ"ל, ישנן תוכניות אזוריות ומקומיות לפיתוח תיירות ונופש במקומות שונים ברחבי הגליל והגולן. במסגרת זו יש לפתח אתרים ופרויקטים תיירותיים גם במיגזר הלא-יהודי, כולל פיתוח נוסף של התיירות הצליינית בנצרת. בנוסף לכך, יש להמשיך ולפתח מקומות אחרים המקודשים לנצרות. שיפור מערכת הכבישים באזור יאפשר קשר הדוק יותר בין אתרי התיירות השונים.

יש מקום לשקול פיתוח הדרגתי, של חוף הים מעכו ועד ואש הנקרה, לריביירה שבה יוקמו מלונות, כפרי נופש, מרינות ומפעלי תיירות מסוגים שונים. קצב הפיתוח יהיה תלוי בעיקר בבקוש של תיירות נופש מחו"ל.

(1) מן הראוי להזכיר כאן מוקד חשוב נוסף, במחוז הצפון, אשר לא נכלל, בהגדרה של הגליל לצורך עבודה זו, והוא בית-שאן. העיירה משופעת באתרים הסטוריים ועתיקות בהיקף נדיר. חשיפתה של העיר הרומית ושיקומה ברמה תיירותית, עשויים להעלות את בית-שאן על מפת התיירות-הבינלאומית. בהתאם לתכניות, יחשפו וישוקמו: רחוב הראשי של העיר, האמפיתיאטרון והאיצטדיון. פיתוח אתרים אלה והפעלתם - יסייעו בפיתוח תעסוקה בכית שאן בטווח הקצר ובטווח הארוך.

הדור הגליל ההררי בעל הנוף היפה במיוחד, יש לשים דגש על פיתוח פעילות
היירוטית ארוכת טווח: מסלולי טיולים (כרגל, ברכב וברכיבה), שירותי דרכים
ומוקדי היירות שונים. במקביל יש לפתח בהדרגה גם מלונאות ושירותי הארחה
במקומות שונים בגליל ההררי, בעיקר ברמה עממית. קיימות תוכניות רבות
בתחום זה, אולם מועד ביצוען יהיה תלוי מחד בהיקף הביקוש הצפוי, ומאידך
בהיצע של שירותי ההיירות הקיימים באזור.

ו. דיור וחטתית

דיור

על משרד הבינוי והשיכון להבטיח את מלאי הדיור ומיגוון הדיור בהתאם
לגידול האוכלוסיה ולהרכבה, תוך תיאום מבחינת המועד. יש לנצל את מלאי
הדירות הריקות הקיים ביישובי הגליל. במידת האפשר יש לשפץ דירות במצב פזי
ירוד, לאחד דירות ולהחזירן לשימוש. קיימות תוכניות ביישובים עירוניים
שונים לשיקום דירות מוזנחות, כמו למשל בקרית שמונה, במגדל העמק ועוד.
פרויקט שיקום השכונות פועל ב-10 יישובים עירוניים בגליל (פירוס - ראה
להלן ברשימת התוכניות). יש לתת עדיפות גבוהה למגורי דור ההמשך ביישובי
הפיתוח ובמיושבים בגליל. כדי ליצור איכות חיים גבוהה יש לבנות דירות ברמה
גבוהה, כולל שכונות בסגנון פרברי, דירות צמודות קרקע ובצפיפות נמוכה,
ולתחזק תוכניות "בנה ביתך" בכל יישובי הגליל.
במספר יישובים (למשל בעכו, נהריה ושלומי) מורגש מחסור חמור בעתודות קרקע
לבניה למגורים ולתעשייה. כדי לאפשר המשך התפתחותם, יש לבדוק את
האפשרויות לצירוף שטחים נוספים ליישובים אלו.

כבישים

יצירת צירי תנועה טובים ומהירים בין האזורים השונים בגליל ובגולן
ובניניהם לבין אזורי הארץ האחרים, היא גורם מרכזי וחשוב לפיתוחם, מאחר
והם מתאפיינים בתנאים טופוגרפיים קשים ומיקום מרוחק. ברמת הגולן, מרבית
הכבישים אינם תקינים: כבישים ישנים, צרים, מפותלים וללא שוליים. גם
ריכוז פעילויות במרכזים אזוריים וקשר הדוק בין המרחב הכפרי ליישובים
העירוניים, מחייב פיתוח כבישי גישה נוחים בתוך האזור. חשיבות רבה נודעת
גם ליצירת קשר מהיר ונוח עם חיפה (נמל) והמפרץ וכן עם מרכז הארץ. החל
מאמצע שנות השבעים ניתנה דחיפה לפיתוח רשת הכבישים בגליל, במטרה להגדיל
את הנגישות לאזור ולפתוח צירים להתיישבות החדשה ולמרכזי התעשייה. בתוכנית
לשנים הבאות לסלול כבישים חדשים ולשפר כבישים קיימים (ראה פירוט ברשימת
התוכניות).

רכבת חיפה-קרית-עכו-נהריה

כשלב ראשון בפיתוח רכבת פרברית באזור חיפה, מוצע לשפר את שירות הרכבת
בין חיפה-קרית-עכו-נהריה (כולל אזורי התעשייה). הכוונה להגדיל את
תדירות הנסיעה ואת המהירות, להוסיף תחנות ומתקנים, לכצע שיפורים בתחנות
הקיימות, ולהשקיע בציור נוסף. עלות שיפורים אלה (כולל בתחומי חיפה
והקרית) היא כ-6 מליון דולר (לא כולל דכישת קרונות חדשים). כשלב מאוחר
יותר, מוצע להקים מסילה נוספת מחיפה לנהריה.

החברה נוסדה בשנת 1954 כחברת חברה חסות, וזאת על מנת להבטיח את המשלוחים של חומרי החקלאות והרפואה הבעיה במיגורם של חומרי החקלאות והרפואה. החברה נוסדה על ידי שיתוף פעולה בין רשויות וגופים שונים.

הנושא מטופל במסגרת "פרויקט הכיוב הארצי", חוק תכנון ובנייה. הסעות מערכות הכיוב המרכזי, מכוני טיהור ושימוש חוזר במי קולחין לצורכי השקיה בגליל ובגולן, תימשך שנים רבות ותחייב השקעות כבדות. כיום נמצאים בביצוע פרויקטים שונים בנושא זה במקומות שונים, במיגור היהודי ובמיגור הלא-יהודי כאחד.

תקשורת

הרחבת אמצעי התקשורת באזור ושיפור השירות הוא צורך דחוף. לקראת הפיתוח הכולל המתוכנן בגליל יהיה צורך גם בהרחבת השימוש בערוצי תקשורת מגוונים, כמו: מכשירי טלקס, העברת מידע דרך מחשבים, טלביזיה בכבלים ועוד.

לפי תוכניות חברת "בזק" יושקעו, באזורי הגליל ורמת הגולן כ-30-35 מיליון דולר לשנה בתחום התקשורת. התוכנית כוללת התקנת 70 אלף קווי טלפון במשך חמש השנים הבאות, החלפת ציוד ישן ועוד. בשנים הקרובות יחוסל תור הממתינים לטלפון באזורי הגליל ורמת הגולן. דגש מיוחד יושם על הרחבה ושיפור של מערכת הטלפון בישובים הלא-יהודיים.

ז. שירותי חברה וקהילה

חינוך

העלאת רמת החינוך, יעול המערכת באמצעות הקטנת הפיצול, יתר גיוון ופיתוח החינוך המדעי והטכנולוגי, הם תנאי חשוב לקידום ולמשיכת אוכלוסייה, הן לעיירות הפיתוח והן למרחב הכפרי. התוכניות לשנים הקרובות, להרחבת החינוך, לשיפורו ולהעלאת רמתו, כוללות:

- שיפור החינוך העל-יסודי, תוך פתיחת בתי-ספר מקיפים נוספים.
- קידום החינוך המדעי והטכנולוגי. מכללות טכנולוגיות נמצאות בשלבי הקמה או תכנון במקומות שונים. יש לבדוק את התוכניות השונות תוך ראייה אזורית רחבה, של מספר התלמידים הצפוי ושל ההיצע של מכללות הקיים כבר באזור.
- המאפיין את מערכת החינוך באזורים רבים בגליל הוא הפיזור הגיאוגרפי והפיצול לבתי ספר קטנים. במיוחד חמורה הבעיה בסקטור הדתי. המגמה היא לבטל או למזג בתי ספר וליצור בתי ספר אזוריים גדולים יותר.

התכנון והפיקוח של יחידות מכלים פסולים ומסוכנים.

היושן בבית מנוי ציבור שונים, כמו מכני ספורט, תרבות ומתנסים, הן במסגרת שיקום שכונות בעיירות הפיתוח והן ממקורות אחרים.

בתוכנית משרד החינוך להקצות תקציבים מוגדלים להקמת בתי ספר חדשים במיגזר הלא-יהודי ולהחלפת מכנים פסולים. נוסף לכך יעשה מאמץ, גם במיגזר זה, ליעל את מערכת החינוך ע"י כיסוסה על בתי-ספר אזוריים המשותפים לכמה ישובים. כמו כן, יושם דגש על הרחבה ועל העלאת הרמה של החינוך הטכנולוגי.

בריאות

- תושבי הגליל והגולן מקבלים שירותי אישפוז בבתי החולים הכלליים בנהריה, עפולה, צפת ופזורה. שירותים מתמחים ומקצועיים יותר, שאינם מצויים בבתי חולים אלו, ניתנים בבי"ח רמב"ם בחיפה.

- בשנים הקרובות תבוצענה השקעות בתחומים שונים בכמה מבתי החולים הקיימים (ראה ברשימת התוכניות).

- בתחום הגריאטריה יתווספו בעתיד מיטות במקומות שונים במוסדות קיימים ובחדשים שיוקמו.

- תוקמנה מדפאות קופ"ח, תחנות לאם ולילד ולבריאות המשפחה במקומות שונים, במיוחד במיגזר הלא-יהודי.

- תוגדל יכולת הקליטה של חדר המיון בקרית שמונה.

- יש לחזק את התחומים המתוחכמים והמקצועיים יותר בבתי החולים בגליל (טיפול נמרץ, ניתוחים, דיאליזות, פגיות וכד'), זאת כדי שיוקטן הצורך בטלטול החולים לבי"ח רמב"ם בחיפה ויוקל העומס הרב המוטל על בי"ח זה.

- יש לשקול מתן מעמד של בית חולים אוניברסיטאי לאחד מבתי החולים באזור.

- יש לשקול מתן תמריצים לרופאים בתחומים שונים, כדי לעודד לעבור לגליל.

- מוצע להקים ועדת מומחים על מנת לקבוע האם יש מקום לרכז את שירותי האישפוז באזור, במספר קטן יותר של בתי חולים, תוך הגדלת מידת ההתמחות, יעול המערכת, ויצירת יתרונות לגודל.

1
זאת ועוד, אנו עם פיתוח המיגזר היהודי בגליל יש לפעול לפיתוח המיגזר
הלא-יהודי ולהעלות רמתו הכלכלית והחברתית, תוך צמצום הפער בין שני
המיגזרים.

האוכלוסיה הערבית והדרוזית נמצאת בעיצומו של תהליך מעבר מחברה בעלת
אופי כפוי-מסורתי לחברה בעלת אופי עירוני-מודרני, תוך עליה ברמת ההשכלה
ובשיעור ההשתתפות של נשים בכוח העבודה. המערכת הפיזית של הישובים
הערביים בגליל אינה עונה על צורכי הגידול הדמוגרפי ועל צורכי חברה
עירונית מודרנית, בתחום הדיור, התשתית והשירותים. תחומים אלו נמצאים
עדיין במצב נחשלות. השתלטות על קרקע המדינה ובניה בלתי חוקית הפכו להיות
תופעות נפוצות. אלפי מבנים בלתי חוקיים הוקמו בגליל. יש להגביר את
השמירה מפני השתלטות בלתי חוקית על אדמות המדינה, ע"י פיקוח ואכיפת החוק
וכן ע"י פעולות יעור, גידור לצורך מועה ופעולות נוספות.

דו"ח מרקוביץ, שאושר עקרונית ע"י הממשלה, ממליץ לעדכן את תוכניות
המיתאר ולאשר בזיכרון את רוב המבנים הבלתי חוקיים. רק חלק קטן מן המבנים
יהרסו, בעיקר אלו שעומדים בסתירה לתוכניות מיתאר ארציות, תוך מתן הצעות
חילופיות ליושביהם. מוצע להקים מערכת ארגונית שתפקח ותדאג לבלום את
הבניה הבלתי חוקית.

מן הראוי שעידכון תוכניות המיתאר של הישובים יעשה תוך התאמתן לצרכים
של אוכלוסיה בעלת אופי אורבני יותר ובעלת מיגוון שירותים ודפוסי מגורים
מתאימים. יש לבחון בניה לגובה, כדי לספק תנאי דיור ברמה גבוהה יותר
ולמנוע פריסה רחבה של הישובים על פני שטחים נרחבים.

מתבצעת כיום תוכנית לתכנון ולפיתוח ריכוזים קבועים ל-25 שכטי בדואים,
המונים כ-20 אלף נפש, ומפוזרים ברחבי הגליל. המטרה היא להביא לריכוז
שכטי הדואים בנקודות ישוב שאיתורן אושר ע"י מוסדות התכנון ובכך ליצור
אפשרות להקמת מגורים נאותים ואספקת שירותים סבירים, וכמו כן למנוע בכך
את המשך התנחלותם הבלתי חוקית.

יש מקום לשפר את רמת הפיתוח של הישובים הלא-יהודיים ולהשוותה לזו הקיימת
בישובים היהודיים, הדומים להם בגודלם. כמו כן יש להעניק לישובים אלו
סוג פיתוח ותנאים והטבות דומים לאלו הניתנים לישובים היהודיים הסמוכים
להם.

-)

הרשימה כוללת גם תוכניות ורעיונות שמידת כדאיותם למשק הלאומי ותרומתם לאזור לא נבדקה. במקרים מסוימים, התוכניות מתחרות זו בזו ורק בדיקה קפדנית ומפורטת תוכל לקבוע את נחיצותן ואת מידת תרומתן למשק ולהשגת יעדי הפיתוח של האזור, וכן לדרג אותן לפי סדר עדיפויות ולקבוע את המועד הרצוי לכיצוען. צירוף הרשימה נעשה, בין היתר, מתוך כוונה שהיא תשמש מאגר של תוכניות שמתוכן תבחרנה, בצורה סלקטיבית, התכניות הרצויות.

א ד ו ר י ת ע ש י ו ה

	כ ב י צ ו י ע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע כשווה אורז ייח
א. מרכזים ביו - עירוניים <u>מרכזים חדשים</u>	תרדיון (גוש סגב). ספרעם - ישרת הכפרים הערכיים כסביכה.	תרדיון (גוש סגב) - הרחבה. אחיהוד - עבור כרמיאל וסביכתה ועכו וסביכתה. ספרעם - המשך. רמת דלתון - עבור צפת והסביכה ומועצה אזורית מרום הגליל.	רמת דלתון - (המשך). צפורי - עבור נצרת עלית והחזקיה כסביכה. כברו (או מקום חלופי כאזור) - עבור נהריה וישובי הגליל. סאכנין - עבור העיירה והכפרים הערכיים כאזור חגג. אבו סנאן - הגליל המערבי, עבור הכפרים הדרוזיים. מרום גולן - כצפון הגולן, עבור קבוצי האזור.
<u>מרכזים היומים</u> (הרחבות והשלמות)	אלון תבור (ליד רכרת) מגדל תפן - (גוש תפן)	גולכני - הרחבה כני יהודה (רמת הגולן) - הרחבה גורן - הרחבה מחניים - הרחבה	ישובים שונים - הקמת מרכזים מקומיים נוספים. הרחבה ושיקום מרכזים קיימים.
ב. אזורי תעשייה ומלאכה עירוניים	טבריה - צומת פוריה - טבריה עלית - תעשייה זעירה ומלאכה - הקמה	טבריה - המשך כרמיאל - למלאכה ותעשייה זעירה מגדל העמק - שיפוץ ושיקום המרכז הקיים בעיר. עכו - שיקום והרחבה. נהריה - שיקום והרחבה. צפת - שיקום והרחבה.	

ת י ר י ת

האזור	כ כ י צ ו ע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע בטווח ארוך יותר
סוכב כנרת	סבריה - טיולת בחלק הדרומי סתחבר למרכז. - סיפוך בתי כנסת ומסגדים בעיר העתיקה.	סבריה - תחילת פיתוח מוקד תיירות גדול בחוף הצפוני - כולל מלונות, אזורי מסחר, כידור, נופש וספורט.	סבריה - המשך פיתוח החוף הצפוני. - חפירות ארכיאולוגיות, כדרוס סבריה - לחשיפת העיר מתקופת המשנה.
	מפרץ אמנון - כפר נופש פעיל, 130 חדר.	ארבל - רכבל מהצוק לכנרת, וכית מלון.	צמח - מרכז מבקרים.
	חופי הכנרת - פיתוח חופים וחניוני יום.	מפרץ אמנון - המשך פיתוח: מלון נופש (3-4 כוכבים) מרינה, אזור מסחרי	מפרץ אמנון - השלמת הפרויקט כולו
		חופי הכנרת - פיתוח חופים וחניוני יום.	מגדל - פיתוח מוקד תיירותי נוסף.
		צפון מזרח הכנרת - הרחבת כפרי נופש קיימים והקמת חדשים (כורסי): 150-200 חדר.	צפון מזרח הכנרת - תוספת של כ-600 חדרים ככפרי נופש קיימים וחדשים.
		קצרון - מלון (3 כוכבים) - 40 חדר.	קצרון - מלון נופש (או כפר נופש) - פיתוח שרותים לתיירות. - מרכז מבקרים אזורי.
	גמלא - פיתוח.	גמלא - המשך פיתוח.	גמלא - פיתוח האתר לבקורים. לשהיית יום, והקמת מרכז מבקרים.
	חמת גדר - פיתוח האתר.	חמת גדר - פיתוח האתר.	חמת גדר - המשך פיתוח.
			אגם רוויה - פיתוח לנופש, סיס ודיג.
			פארק הירדן, החלק הצפוני - פיתוח
	צפון הגולן - פיתוח ההרמון.	צפון הגולן - תוספת 100 חדרים ברמה של כפרי נופש - פיתוח נוסף של ההרמון.	צפון הגולן - תוספת 350 חדרים ברמה של כפרי נופש - פיתוח נוסף של ההרמון.
	כניאס - פיתוח.	כניאס - המשך פיתוח.	פארק הכניאס - פיתוח חניון לילה ומרכז מבקרים.
			יהודיה - פיתוח אתר לשהיית יום.

רמת הגולן (למעט
צפון -
מזרח
הכנרת)

ת י ר י ת (המסר)

א ז ו ר	ב ב י צ ו ע	ל ב י צ ו ע ת ו ר 3 ס נ י מ	ל ב י צ ו ע ב כ ו ו ח א ו ר ו ו ת ר
<u>אזור גבול העפול</u>	שמורת החולה - פיתוח.	קרית שמונה - מרכז מבקרים אזורי צפת - המסד שיפוצ ושיקום העיר העתיקה ובתי הכנסת. מעלות - אגם מלאכותי (חוסן) ומרכז נופש. שמורת החולה - המסד פיתוח.	אזור מקורות הירדן - פיתוח אחריות לשהות יוב. קרית שמונה - רכבל ממנרה לקריה שמונה. - פיתוח מאגר יונג לוד קרית שמונה. - מלון נוסף - כרמה גבוהה. ראש פינה - מוטל דרכים, מרכז מבקרים, ושירותי דרך. - שיקום המושבה לצרכי תיירות. צפת - תוספת מלונות והמסד שיקום העיר העתיקה. חצור - שרותי דרך, אכסניה ופיתוח אתרי תיירות שונים. שמורה החולה - המסד פיתוח השמורה, כולל מרכז מבקרים וחניון לילה. שמורת מירון - מרכז מבקרים.
<u>מישור חוף הגליל</u>	עכו - פיתוח העיר העתיקה, הקמת מדרחוב.	עכו - המסד פיתוח העיר העתיקה, שיפוצ החומות וכלא עכו - הקמת סניף בחופי העיר - פיתוח השוק. עכו ונהריה - תוספת חדרי מלון. מרינה. חוף בצת - כפר נופש ושעשועי מים - תחילת ביצוע.	עכו - המסד פיתוח העיר העתיקה. פיתוח כחירות של דרום עכו עכו ונהריה - תוספת חדרי מלון. חוף עכו עד ראש הנקרה - ריבוידיה בינלאומית - פיתוח הדרגתי כהתאם לבקוש של תיירות חוף ופנים. חוף בצת - השלמת הפרויקט.

א ד ו ר	ב ב י צ ו ע	ל ב י צ ו ע ת ו ד 3 ש נ י מ	ל ב י צ ו ע ב ש ו ת א ר ו ד י י ת
ג ר י ל ת ה ר ו (ה א ז ו ר ה ד ר ו כ - מ ד ר ח י)	נ צ ר ת ע י ל י ת - ב י ת מ ל ו ן .	כ פ ר ת ב ו ר - מ ל ו ן (80 ח ד ר) ו ש ר ו ת י ד ר .	
		ס ו ב ב ת ב ו ר - מ ר כ ז ת י ו ר ו ת ל ר ג ל י ה ת ב ו ר (ב ח ל ק ה ד ר ו מ י): ר כ ב ל , מ ר כ ז ק נ י ו ת , מ ר כ ז ד א י ה , מ ל ו ן , מ ת ק נ י ש ע ש ו ע י מ . - פ ר ו י ק ס י מ ש ו נ י מ .	ס ו ב ב ת ב ו ר - ס י ו מ ה פ ר ו י ק ס ל ר ג ל ה ת ב ו ר . - פ ר ו י ק ס י מ ת י ו ר ו ת י מ ש ו נ י מ .
		צ ו מ ת ג ו ל נ י - מ ר כ ז ת י ו ר ו ת : מ ס ע ד ה , ש י ר ו ת י ד ר מ ר כ ו ל י ת , ח נ י ו ן ק מ פ י נ ג . ה מ ש ר פ י ת ו ח מ ו ד י א ו ן ג ו ל נ י , מ ר כ ז מ ב ק ד י מ .	צ ו מ ת ג ו ל נ י - מ ו ט ל ד ר כ י מ (40-50 ח ד ר) .
		נ ח ל צ פ ו ר י - מ ס ל ו ל י ט י ו ל י מ . - א ש ר ק צ י ו ת ב ד ו א י ו ת . - ש ר ו ת י מ ל ת י ו ר י מ ב ה ו ש ע י ה . - ש י ק ו מ ע ת י ק ו ת צ פ ו ר י .	נ ח ל צ פ ו ר י - ח נ י ו כ נ י י ו מ . - פ ר ו י ק ס י מ ת י ו ר ו ת י מ ש ו נ י מ ב א ז ו ר ש כ י ן צ פ ו ר י ל א ג מ ב י ת נ ש ו פ ה .
		כ ר מ י א ל - פ א ר ק "א ר ק ה ת ג"ך" (200 ד ו נ מ) .	כ ר מ י א ל - ה מ ש ר ו ס י ו מ פ א ר ק "א ר ק ה ת ג"ך" .
א ז ו ר ש ג ב - ת פ ר			

מסחר ושירותים פרטיים

אזור	בביצוע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע בסוחר ארוך יותר
<u>אזור גבול הצפון</u>			צפת - מרכז מסחרי בשכונה המערבית - פיתוח שוק עירוני ליד הסראיה.
<u>אזור שגב ותפן</u>		כרמיאל - מרכז מסחרי ובידורי (קניון) - אזורי, יוקם בכניסה לעיר. - מרכז אזורי לשירותי רכב, כולל סוכנויות מכירה והשכרה. גוש שגב - מרכז מסחרי במשגב.	כרמיאל - מרכז מסחרי אזורי - סיום הפרויקט. - מרכז מסחרי אזורי לשירותי רכב - סיום הפרויקט.
<u>גליל התחתון</u> (החלק הדרומי-מזרחי)		מגדל העמק - מרכז מסחרי גדול (קניון) - במרכז העיר. נצרת עלית - מרכז מסחרי (קניון) - במרכז העיר.	מגדל העמק - מרכז מסחרי - סיום הפרויקט. נצרת עלית - מרכז מסחרי - סיום הפרויקט.

רשימת שכונות שאושרו לשיקום בגליל והקהילות המאמצות אותן (1)
 מעודכן ליום 31/12/86

1. חצור - כל הישוב. אגד קהילות קליפורניה, נבזה, הוואי, פניקס וטוסון.
2. טבריה - שכונה ד'. קהילות מיסורי, קנזס ואגד קהילות אוקלנד.
3. מגדל העמק - שכונה מערבית (חברתי כלבד) - טרם נקבעה קהילה.
4. מעלות - תרשיחא - כל הישוב. אגד קהילות פנסילבניה.
5. נהריה - שיכון ממשלתי, גבעת שרת, גבעת כצנלסון. קהילות סנטינאטי.
6. נצרת-עלית - שכונת שלום. קהילות טנסי, צפון קרוליינה ודרום קרוליינה.
7. עכו - שכונת מזרח. אגד קהילות טקסאס ואוקלהומה.
8. צפת - כנען. אגד קהילות ניו ג'רסי, אוקלנד (קליפורניה).
9. קרית שמונה - שפרינצק, רח' אילת. קהילות סך פרנציסקו. בתחום החברתי - כל הישוב. אזור דרום מזרח אוהיו.
10. שלומי - כל הישוב. ציריך (שווייץ).

=====

(1) מקור: הצעת תקציב לשנת הכספים 1987, משרד העבודה והרווחה, עמ' 232-231.

ה א ז ו ר	כ ב י צ ו ע	ל ב י צ ו ע ת ו ר 3 ש נ י מ	ל ב י צ ו ע כ ס ו ו ח א ר ו ר ו ת ר
הגליל התחתון (אזור דרומי-מזרחי)			עוקף מגדל העמק (75) - סלילה. נצרת עלית - כדורי (79) - סלילה מסעף תל-עדשים - דברת - סלילה. נצרת - מסעף תל-עדשים - שופר וסלילה.
אזורי שגב ותפן	מנדא - מורשת (784) - סלילה (מ.א. משגב).	עוקף סאכניו - סלילה. לוטם - ערבה (804) - סלילה. מעלות-תפן - כיסור - כרמיאל (854) השלמת סלילה. תפן - גיתה - ג'ת - סלילה (סוכנות). - כבישי גישה ליוסובים.	אעכלין - מורשת (793) - סלילה כבישי גישה ליוסובים. עכו-צפת - שיפור והרחבה.
אזור נבול הצפון	קרית שמונה - עמיעד (90) - שיפורים.	קרית שמונה - עמיעד (90) שיפורים, כולל סלילת כבישים עוקפים לראש-פינה ולחצור. עמיעד - צפת (עוקף צפת) (877) - המשך וסיום סלילה. עוקף אבן-מנחם-נסועה - סלילה אלקוש - בירנית - שיפורים.	קרית שמונה - עמיעד (90) - סיום שיפורים וסלילה. מעלות - חורפיס-סאסא-גוש חלב (89) - שיפורים. גוש חלב - דלתון (89) - סלילה עין זיתים - עלמא (886)-שיפורים. היולה-נחל-כזיב. עוקף רמות נפתלי - סלילה. גדות - גונן (918) - שיקום.

כ ב י ש י ס (המסר)

א ז ו ר	ב ב י צ ו ע	לביצוע חוד 3 שנים	לביצוע בסווח ארוך יותר
<u>מיסור חוף הגליל</u>		עוקף עכו (2), המסך וסיום סלילה עין שרה - נהריה (4) - שיפורים והרחבה. צומת כברי (70) - שיפורים והרחבה.	בוסתן הגליל - ראש הנקרה (2) - סלילה. עוקף כפר יסיף (70) - סלילה.
<u>סוכב כנרת</u>		עוקף טבריה - חלק צפוני - סלילה	עוקף טבריה - חלק דרומי - סלילה.
<u>רמת הגולן</u>		יצירת ציר אורך ראשי מרכזי (96) שיקשר בין דרום הגולן לצפון הגולן בתוואי: צומת כורסי - בני יהודה - אלו על (789) - נוב - רמת מגשימים - אניעם (96) - צומת נפח - צומת וסט - מסעדה (978) - עין קיניה (99) - שיפורים וסלילה - בהדרגה. קרית שמונה - מסעדה (99) - שיפורים. מחניים - נפח (91) - שיפורים. כבישים אזוריים שונים - שיפור וסלילה.	
כבישים המקשרים את הגליל עם אזורים אחרים		יקנעם - אלונים (722) - שיקום. צומת גילעם - אפק (79) - סלילה.	ואדי ערה - (65) - שיקום והרחבה. צומת גילעם - אפק (79) - סיום סלילה.

ב ב י צ ו ע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע בסווח ארוך יותר
	קריט שמונה - מינחת תעופה.	חיפה - נהריה - רכנת פרכרים: תחנות, מתקנים, שיפורים, תוספת ציוד. כשלב מאוחר יותר - מסילה נוספת.

ב ו י נ

ב ב י צ ו ע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע בסווח ארוך יותר
מעלות - תרסיחה ואזור געתון - הולכה, סיהור ואגירה. עכו - סיהור וסילוק שפכים. כרמיאל - סיהור וסילוק למאגר דמון. ישובים שונים במיגזר היהודי והלא - יהודי.	מעלות תרסיחא ואזור געתון - המשך וסיום. עכו - המשך הפרויקט והכנה לניצול קולחים מסוהרים להשקיה. כרמיאל - המשך וסיום. ישובים שונים במיגזר היהודי והלא-יהודי.	ישובים שונים במיגזר היהודי והלא יהודי.

ב י ם

האזור	בבוע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע בסווח ארוך יותר
<u>גליל תחתון</u> (האזור הדרום-מזרחי) <u>רמת הגולן</u> <u>גוש סגב - חפן</u>	- קו מים מהכנרת - בנזית מאגרים לתפזסת מי נגר עלי. - קדוחים מקומיים. - מפעל מי שחיה במרכז ובצפון הגולן.	- קו מים מהכנרת - סיום. - בנזית מאגרים לתפזסת מי נגר עלי (המשך). - קדוחים מקומיים (המשך). - מפעל מי שחיה במרכז ובצפון הגולן (המשך). - פיתוח תשתית המים של קצרון. - החלפת צנרת לישובים. - קדוחי מים.	- הגדלת כושר האזגום ל-50 מליון מ"ק. - קדוחים מקומיים (המשך). - מפעל מי שחיה במרכז ובצפון הגולן (המשך). - פיתוח תשתית המים של קצרון (המשך). - החלפת צנרת לישובים (המשך). - קדוחי מים (המשך).

חינוך, תרבות וספורט

ה א ז ו ר	ב ב י צ ו ע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע בשווה ארוך יוחי
גליל תחתון (אזור דרומי-מזרחי)	נצרת עלית - מכללה טכנולוגית על תיכונות - 1000 תלמידים. (לקראת הפעלה בתש"ח). כפר תבור - מ.א. גליל תחתון - פיתוח מגמות מקצועיות וטכנולוגיות בבי"ס כדורי.	כפר תבור - מ.א. גליל תחתון - פיתוח מגמות מקצועיות טכנולוגיות בבי"ס כדורי. - מרכז תרבות וספורט - בית נוער, ספריה, מגרשי כדורגל וטניס, אגם לספורט ונופש.	כפר תבור - מ.א. גליל תחתון - פיתוח כחית טכנולוגיות על תיכונות בבי"ס כדורי. - המשך הקמה וסיום של מרכז התרבות והספורט. מ.א. גליל תחתון - מרכז תרבות ואמנות אזורי, מול הכניסה לבית קשת.
אזורי שגב ותפו	כרמיאל - מיכללה טכנולוגית (600 700- תלמידים) עם פנימיה ל-250 תלמידים, מוקד לחבל 2000. - מרכז ספורט אזורי (200 דונם) - תחילת ביצוע. מ.א. מרכז הגליל - ישובי הדרוזים - בי"ס מקיף אזורי.	מעלות - הרחבת המכללה הטכנולוגית הקיימת (אורט). משגב - מרכז ספורט ופארק. כרמיאל - מרכז ספורט - אזורי - המשך.	משגב - הרחבת הלמודים הטכנולוגיים בנושאי מחשוב ובקרה - גם לרמות על תיכונות. - מרכז ספורט ופארק (סיום) כרמיאל - מרכז ספורט אזורי - סיום.
אזור גבול הצפון	תל חי - מכללה טכנולוגית - מכללה אזורית למחוננים. חצור - אולם ספורט עירוני.	תל חי - מכללה טכנולוגית - מכללה אזורית למחוננים. חצור - אולם ספורט עירוני.	תל חי - מכון למחקר אזורי. חצור - קרית חינוך אזורית - רב גילית, אינסגרטיבית. - מגרש כדורגל אזורי.
מישור חוף הגליל	מועצה אזורית מטה אשר - הרחבת המכללה הטכנולוגית, גליל מערבי כיד נתן.	מועצה אזורית מטה אשר - המשך פיתוח המכללה הטכנולוגית כיד נתן	מועצה אזורית מטה אשר - המשך פיתוח המכללה הטכנולוגית.
רמת הגולן		קצרין - הקמת בית החייל, הכולל: מרכז חינוכי, יד לבנים, חדרי לינה למסגרות יחידתיות. - הרחבת המכון לחקר הגולן.	קצרין - מרכז טכנולוגי אזורי ברמה על תיכונות. - מכללה על תיכונות אזורית - מרכז תרבות אזורי.

ב ר י א ו ת

ב ב י צ ו ע	לביצוע תוך 3 שנים	לביצוע בטווח ארוך יותר
בי"ח בנהריה - בניית מחלקות אישפוז.	בי"ח בנהריה - המשך בניית מחלקות אישפוז.	בי"ח בנהריה - בניית חדרי ניתוח ותשתית משקית (חדרי אוכל, מטבח וכו').
בי"ח כפוריה - סיום בניה קשה של מיטות במחלקות ילדים ופנימית.	בי"ח כפוריה - בניית חדרי ניתוח ומעבדות.	בי"ח כפוריה - המשך בניית חדרי ניתוח ומעבדות.
	בי"ח כרמיאל - בי"ח גריאטרי - 180 מיטות.	בי"ח כרמיאל - הרחבה ופיתוח.
ישובים שונים - מוסדות גריאטריים (הרחבה).	ישובים שונים - מוסדות גריאטריים (הרחבה).	ישובים שונים - המשך הרחבה במשך השנים עד ל-400 מיטות.
ישובים שונים - מוסדות גריאטריים (הרחבה).	ישובים שונים (כולל המיגזר הלא יהודי) - מרפאות קופ"ח. - טיפות חלב. - תחנות לבריאות המשפחה. - תחנות לבריאות השן.	ישובים שונים - מוסדות גריאטריים (הרחבה). ישובים שונים (כולל המיגזר הלא יהודי) - מרפאות קופ"ח. - טיפות חלב. - תחנות לבריאות המשפחה. - תחנות לבריאות השן.

7572

אל:

578

70133

הגדרה:

216 - 210

[illegible]

- 215

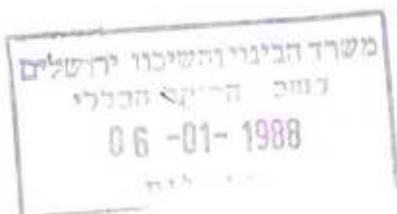
22

מדר 1010

מזכירות הממשלה

ירושלים, ח' בטבת התשמ"ח
30 בדצמבר 1987

אל: סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון
שר האוצר
שר האנרגיה והתשתית
שרת הבריאות
שר החקלאות
שר העבודה והרווחה
שר הפנים
שר התחבורה
שר התיירות
שר התעשייה והמסחר

חאת: מזכיר הממשלה

הנדון: תכנית לפיתוח הגליל והגולן בשנות התשעים

מצורפת בזה הצעה בדבר תכנית לפיתוח הגליל והגולן לשנות התשעים אשר שר הכלכלה והתכנון מבקש להביאה להחלטת הממשלה.

על-פי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה, אודה על חוות דעתכם תוך שבועיים ימים.

שר הכלכלה והתכנון מבקש להסיר מסדר יומה של ועדת האשרים לעניני כלכלה הצעה להחלטה בנושא (נספח 63 כל חיום 1.7.87).

ב כ ר כ ה

אליקים דובינשטיין

חכנית לפיחוח הגליל והגולן בשנות התשעים

ה צ ע ה ל ח ל ט ה

"מחליטים:

א. הממשלה מאשרת עקרונות את קוי החכנית לפיחוח הגליל והגולן בשנות התשעים - הרצ"ב. *

ב. 1. להקים צוות בינמשרדי בהרכב הבא:

נציג משרד הכלכלה והתכנון - יו"ר.
נציג משרד האנרגיה והתשתית
נציג משרד האוצר
נציג משרד הבינוי והשיכון
נציג משרד הבריאות
נציג משרד החינוך
נציג משרד החקלאות
נציג משרד העבודה והרווחה
נציג משרד הפנים
נציג משרד הוצהורה
נציג משרד החירות
נציג משרד התעשייה והמסחר
נציג המחלקה להתישבות של הסוכנות היהודית

2. חפקידי הצוות יהיו:

(א) להכין חלופות להחלטת הממשלה על הדרכים להשגת יעדי החכנית, לרבות המשמעויות החקציביות של כל חלופה.

(ב) להציע לממשלה חמריצים לחיזוק ולעידוד ההתישבות בגליל ובגולן.

הצוות יגיש המלצותיו והצעותיו כאמור לממשלה, חוך שלושה חדשים."

דברי הסבר

פיחוח הגליל הינו אחד היעדים החשובים של מדינת ישראל.

מוצעת בזה חכנית שעיקר מטרתה הן לגרום לעיבוייה והגדלתה של ההתישבות היהודית בגליל ובגולן, ולחזק את כושר העמידה הכלכלי והחברתי של ישובי קו העימות באזור זה.

החכנית כוללת הצגת יעדים ועקרונות לפיחוח הגליל והגולן, מוצגות בה הבעיות המרכזיות של האזור ומובאות בה חכניות כלליות וכווני פיחוח בתחומי המשק השונים לאזורים השונים בגליל ובגולן.

כדי לקדם את ביצוע החכנית, מוצע להקים צוות בינמשרדי שיגיש לממשלה המלצות בכל הקשור לחכניות המפורטות לפיחוח הגליל והגולן, על בסיס קוי החכנית המוגשת על-ידי.

מוגש על-ידי שר הכלכלה והתכנון

* התכנית כלשונה צורפה והופצה בנספח 63 כל מיום 1.7.87 של ועדת השרים לענייני כלכלה.

30.12.87

מ
מ
מ

(להתכתבות מימית במשרדי הממשלה)

מזכיר

שם:

המחלקה

מאת:

חוק מס'

הנדון:

חוק מס' -

אשר

אשר חוק מס' 1010
המס' 1010

חוק

חוק

מוכירות הממשלה

ירושלים, ח' בטבת התשמ"ח
30 בדצמבר 1987

אל: סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
✓ סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון
שר האוצר
שר האנרגיה והתשתית
שרת הבריאות
שר החקלאות
שר העבודה והרווחה
שר הפנים
שר התחבורה
שר התיירות
שר התעשייה והמסחר

מאת: מזכיר הממשלה

הנדון: חכנית לפיתוח הגליל והגולן בשנות התשעים

מצורפת בזה הצעה בדבר חכנית לפיתוח הגליל והגולן לשנות התשעים אשר שר הכלכלה והתכנון מבקש להביאה להחלטת הממשלה.

על-פי סעיף 5 בחקון לעבודת הממשלה, אודה על חוות דעתכם תוך שבועיים ימים.

שר הכלכלה והתכנון מבקש להסיר מסדר יומה של ועדת האשרים לענייני כלכלה הצעה להחלטה בנושא (נספח 63 כל מיום 1.7.87).

ב כ ר כ ה

אליקים רובינשטיין

משרד הביטחון

1988-01-01

לשכת השר

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

"מחליטים:

א. הממשלה מאשרת עקרונות אח קוי החכניה לפיחוח הגליל והגולן בשנות החשעים - הרצ"ב. *

ב. 1. להקים צוות בינמשרדי בהרכב הבא:

נציג משרד הכלכלה והתכנון - יו"ר.
נציג משרד האנרגיה והחשיות
נציג משרד האוצר
נציג משרד הבינוי והשיכון
נציג משרד הבריאות
נציג משרד החינוך
נציג משרד החקלאות
נציג משרד העבודה והרווחה
נציג משרד הפנים
נציג משרד הוצהורה
נציג משרד החירות
נציג משרד החעשיה והמסחר
נציג המחלקה להתישבות של הסוכנות היהודית

2. חפקידי הצוות יהיו:

(א) להכין חלופות להחלטת הממשלה על הדרכים להשגח יעדי החכניה, לרבות המשמעויות החקציביות של כל חלופה.

(ב) להציע לממשלה חמריצים לחיזוק ולעידוד ההתישבות בגליל ובגולן.

הצוות יגיש המלצותיו והצעותיו כאמור לממשלה, חוך שלושה חדשים."

דברי הסבר

פיחוח הגליל הינו אחד היעדים החשובים של מדינת ישראל.

מוצעת בזה חכניה שעיקר מטרתיה הן לגרום לעיבוייה והגדלתה של ההתישבות היהודית בגליל ובגולן, ולחזק אח כושר העמידה הכלכלי והחברתי של ישובי קו העימות באזור זה.

החכניה כוללת הצגת יעדים ועקרונות לפיחוח הגליל והגולן, מוצגות בה הבעיות המרכזיות של האזור ומובאות בה חכניות כלליות וכווני פיחוח בחחומי המשק השונים לאזורים השונים בגליל ובגולן.

כדי לקדם אח ביצוע החכניה, מוצע להקים צוות בינמשרדי שיגיש לממשלה המלצות בכל הקשור לחכניות המפורטות לפיחוח הגליל והגולן, על בסיס קוי החכניה המוגשת על-ידי.

מוגש על-ידי שר הכלכלה והתכנון

* התבנית כלשונה צורפה והופצה בנספח 63 כל מיום 1.7.87 של ועדת השרים לענייני כלכלה.

30.12.87

מדינת ישראל

ת.ע.צ.

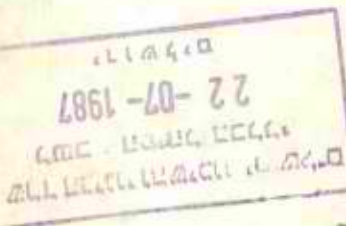
משרד הבינוי והשיכון
מחלקת עבודות ציבוריות
המשרד הראשי
ירושלים

כג" בתמוז תשמ"ז
תאריך: 20 ביולי 1987

6/4/10

מספר:

אל: מר עמוס אונגר, מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון

הנדון: קוים לפתוח הגליל והגולן לשנות התשעים

רשימת פרויקטים שבוצעו בגליל וברמת-הגולן ע"י מע"צ בחמש השנים
האחרונות (1982-1987) - סלילה חדשה ושיקום:

1. דרך מס' 4 - נהריה (עין שרה) - עכו (מבואות צפוניים):
הרחבת הדרך לדו-מסלולית כולל מפרדה לאורך 2.5 ק"מ בעלות של 2.5 מ' דולר.
2. דרך מס' 70 חוצה כפר יאסיף:
שיקום והרחבה לשני נתיבים, וכן שיפור עקומות והרחבה ליד צ' בית העמק.
3. דרך 784 שגב - כרמיאל:
סלילת דרך חד-מסלולית באורך 8.5 ק"מ ובעלות של 3.5 מ' דולר.
4. דרך מס' 804 קטע צ' רמי-קיבוץ לוטם (דרך צלמון):
דרך חד-מסלולית באורך 7.0 ק"מ בעלות של 5.0 מ' דולר.
5. דרך 65 קטע צ' גולני - צ' נחל עמוד:
ציר חדש חד-מסלולי באורך של כ-20 ק"מ ובעלות של 17.0 מ' דולר.
6. דרך 90 קטע קרית שמונה - חצור הגלילית:
שוקמו והורחבו 16 ק"מ בעלות של 10.0 מ' דולר.

מדינת ישראל

מ.ע.צ.

משרד הבינוי והשיכון
מחלקת עבודות ציבוריות
המשרד הראשי
ירושלים

תאריך:

מספר:

7. דרך 77 קטע גולני - רמת ישי:
סלילה בקטעים באורך כולל של 23 ק"מ דרך חד-מסלולית בעלות של 17.0 מ' דולר.
8. דרך 805 צ' יבור - צ' שגב:
הרחבה ושיפור דרך חד-מסלולית באורך 5 ק"מ ובעלות של 1.5 מ' דולר.
9. דרך 899 קטע עוקף שומרה:
דרך עוקפת באורך 1.8 ק"מ ובעלות של 0.16 מ' דולר.
10. דרך 864 חוסן - פקיעין:
שקום, שפור והרחבה של 4 ק"מ בעלות של 1.5 מ' דולר.
11. דרך 877 מחנה פילון (בכביש 90) עד לבי"ח צפת (עוקף דרומי צפת):
קיים ביצוע חלקי של כ-4 ק"מ עבודות עפר ומבנה חלקי בעלות של 2.0 מ' דולר.
(לא בוצעו עדיין 3.3 ק"מ נוספים ולפיכך הכביש עדיין לא פתוח לתנועה.)
12. דרך מס' 98 מבוא חמה - מגשימים:
בוצע שפוז של כ-6 ק"מ בעלות של 8.0 מ' דולר.
13. פרויקטים שבוצעו מתקציב משרד הבטחון:
שיקום כ' מעלה גמלא מס' 869 לאורך 5 ק"מ בעלות של
שפור צמתים בכניסה למחנה גיבור וצומת העגל בעלות של
כביש גישה וצומת למחנה צנובר בעלות של
כביש עוקף אגמית בעלות של
כביש 79 גלעם-אפק, עב' עפר ומצעים באורך 6 ק"מ בעלות של
- 71.55 מ' דולר
=====
- סה"כ עלות הפרויקטים בחמש השנים האחרונות -

מדינת ישראל

ת.ע.צ.

משרד הבינוי והשיכון
מחלקת עבודות ציבוריות
המשרד הראשי
ירושלים

תאריך:

מספר:

פרויקטים שמבוצעים בשנת התקציב 1987/88:

1. כביש מס' 90 קרית שמונה - חצור: (קטגוריה - מס' 2.5)
השלמת סלילה של כ-5 ק"מ ותחילת סלילה של 1.6 ק"מ נוספים בעלות של 2.00 מ' דולר
2. כביש מס' 8933 שומרה - אבן מנחם: (מס' 1.5 - 1.5)
סלילת מבנה לאורך של כ-2 ק"מ בעלות של 0.5 מ' דולר
3. כביש מס' 75 (עוקף נשר) צ' יגור - צ' העמקים:
השלמת סלילת מסלול שני (שהוחל בו בשנה שעברה) לאורך 4 ק"מ בעלות של 6.0 מ' דולר
4. כביש מבוא חמה - מגשימים:
שיקום 1 ק"מ נוסף בעלות של 0.9 מ' דולר
5. כביש חוסן - פקיעין:
שיפור הכביש בעלות של 0.5 מ' דולר
6. כביש לוטם - ערבה:
הושלמה סלילה חד-מסלולית באורך של 2.5 ק"מ בעלות של 0.12 מ' דולר
7. דרך מס' 70:
סלילת נתיב זחילה מערבי ליד צ' תמרה בעלות של 0.16 מ' דולר
8. כביש מס' 805:
המשך חוצה סכנין באורך של 0.7 ק"מ בעלות של 0.1 מ' דולר

10.28 מ' דולר

סה"כ עלות הפרויקטים המבוצעים בשנת תקציב 1987/88 -

מדינת ישראל

מ.ע.צ.

משרד הבינוי והשיכון
מחלקת עבודות ציבוריות
המשרד הראשי
ירושלים

תאריך:

מספר:

המלצות וצרכים לביצוע בעתיד:

8.0 מ' דולר	בעלות של	1. <u>השלמת עוקף צפת</u>
12.0 מ' דולר	בעלות של	2. <u>כביש תפן - כרמיאל</u> ✓
4.5 מ' דולר	בעלות של	3. <u>השלמת כביש גלעם - אפק</u>
10.0 מ' דולר	בעלות של	4. <u>שיקום כבישי רמת-הגולן</u> *
15.0 מ' דולר	בעלות של	5. <u>שיקום כבישים בגליל</u>
2.2 מ' דולר		
49.5 מ' דולר		
=====		

- 156 946

סה"כ -

ב. ב. ב. ה.

יהודה כהן
מנהל מע"צ

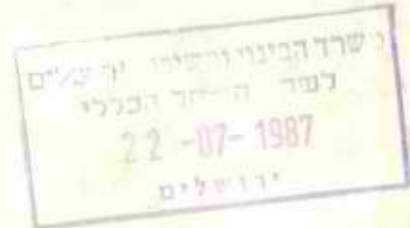
העתק:

מר ט. שניידר, מנהל אגף הכבישים
מר א. טראוביץ, מהנדס בצוע ראשי (כ)

מדינת ישראל

מ.ע.צ.

משרד הבינוי והשיכון
מחלקת עבודות ציבוריות
המשרד הראשי
ירושלים

כג' בתמוז תשמ"ז
תאריך: 20 ביולי 1987

אל: מר עמוס אונגר, מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון

6/4/10

מספר:

הנדון: קוים לפתוח הגליל והגולן לשנות התשעים

רשימת פרויקטים שבוצעו בגליל וברמת-הגולן ע"י מע"צ בחמש השנים
האחרונות (1982-1987) - סלילה חדשה ושיקום:

1. דרך מס' 4 - נהריה (עין שרה) - עכו (מבואות צפוניים):
הרחבת הדרך לדו-מסלולית כולל מפרדה לאורך 2.5 ק"מ בעלות של 2.5 מ' דולר.
2. דרך מס' 70 חוצה כפר יאסיף:
שיקום והרחבה לשני נתיבים, וכן שיפור עקומות והרחבה
ליד צ' בית העמק.
3. דרך 784 שגב - כרמיאל:
סלילת דרך חד-מסלולית באורך 8.5 ק"מ ובעלות של 3.5 מ' דולר.
4. דרך מס' 804 קטע צ' רמי-קיבוץ לוטם (דרך צלמון):
דרך חד-מסלולית באורך 7.0 ק"מ בעלות של 5.0 מ' דולר.
5. דרך 65 קטע צ' גולני - צ' נחל עמוד:
ציר חדש חד-מסלולי באורך של כ-20 ק"מ ובעלות של 17.0 מ' דולר.
6. דרך 90 קטע קרית שמונה - חצור הגלילית:
שוקמו והורחבו 16 ק"מ בעלות של 10.0 מ' דולר.

מדינת ישראל

מ.ע.צ.

משרד הבינוי והשיכון
מחלקת עבודות ציבוריות
המשרד הראשי
ירושלים

תאריך:

מספר:

7. דרך 77 קטע גולני - רמת ישי:

סלילה בקטעים באורך כולל של 23 ק"מ דרך חד-מסלולית בעלות של 17.0 מ' דולר.

8. דרך 805 צ' יבור - צ' שאב:

הרחבה ושיפור דרך חד-מסלולית באורך 5 ק"מ ובעלות של 1.5 מ' דולר.

9. דרך 899 קטע עוקף שומרה:

דרך עוקפת באורך 1.8 ק"מ ובעלות של 0.16 מ' דולר.

10. דרך 864 חוסן - פקיעין:

שקום, שפור והרחבה של 4 ק"מ בעלות של 1.5 מ' דולר.

11. דרך 877 מחנה פילון (בכביש 90) עד לבי"ח צפת (עוקף דרומי צפת):

קיים ביצוע חלקי של כ-4 ק"מ עבודות עפר ומבנה חלקי בעלות של 2.0 מ' דולר.
(לא בוצעו עדיין 3.3 ק"מ נוספים ולפיכך הכביש עדיין לא פתוח לתנועה.)

12. דרך מס' 98 מבוא חמה - מגשימים:

בוצע שפוף של כ-6 ק"מ בעלות של 8.0 מ' דולר.

13. פרויקטים שבוצעו מתקציב משרד הבטחון:

שיקום כ" מעלה גמלא מס' 869 לאורך 5 ק"מ בעלות של	1.6 מ' דולר
שפור צמתים בכניסה למחנה גיבור וצומת העגל בעלות של	0.25 מ' דולר
כביש גישה וצומת למחנה צנובר בעלות של	0.04 מ' דולר
כביש עוקף אגמית בעלות של	1.00 מ' דולר
כביש 79 גלעם-אפק, עב' עפר ומצעים באורך 6 ק"מ בעלות של	0.50 מ' דולר

71.55 מ' דולר

סה"כ עלות הפרויקטים בחמש השנים האחרונות -

מדינת ישראל

מ.ע.צ.

משרד הבינוי והשיכון
מחלקת עבודות ציבוריות
המשרד הראשי
ירושלים

תאריך:

מספר:

פרויקטים שמבוצעים בשנת התקציב 1987/88:

1. כביש מס' 90 הרית שמונה - חצור:

השלמת סלילה של כ-5 ק"מ
ותחילת סלילה של 1.6 ק"מ נוספים בעלות של

2.00 מ' דולר

2. כביש מס' 8933 שומרה - אבן מנחם:

סלילת מבנה לאורך של כ-2 ק"מ בעלות של

0.5 מ' דולר

3. כביש מס' 75 (עוקף נשר) צ' יגור - צ' העמקים:

השלמת סלילת מסלול שני (שהוחל בו בשנה שעברה)
לאורך 4 ק"מ בעלות של

6.0 מ' דולר

4. כביש מבוא חמה - מגשימים:

שיקום 1 ק"מ נוסף בעלות של

0.9 מ' דולר

5. כביש חוסן - פקיעין:

שיפור הכביש בעלות של

0.5 מ' דולר

6. כביש לוטם - ערבה:

הושלמה סלילה חד-מסלולית באורך של 2.5 ק"מ בעלות של

0.12 מ' דולר

7. דרך מס' 70:

סלילת נתיב זחילה מערבי ליד צ' תמרה בעלות של

0.16 מ' דולר

8. כביש מס' 805:

המשך חוצה סכנין באורך של 0.7 ק"מ בעלות של

0.1 מ' דולר

10.28 מ' דולר

סה"כ עלות הפרויקטים המבוצעים בשנת תקציב 1987/88 -

מדינת ישראל

מ.ע.צ.

משרד הבינוי והשיכון
מחלקת עבודות ציבוריות
המשרד הראשי
ירושלים

תאריך:

מספר:

המלצות וצרכים לביצוע בעתיד:

8.0 מ' דולר	בעלות של	1. <u>השלמת עוקף צפת</u>
12.0 מ' דולר	בעלות של	2. <u>כביש תפן - כרמיאל</u>
4.5 מ' דולר	בעלות של	3. <u>השלמת כביש גלעם - אפק</u>
10.0 מ' דולר	בעלות של	4. <u>שיקום כבישי רמת-הגולן</u>
15.0 מ' דולר	בעלות של	5. <u>שיקום כבישים בגליל</u>

49.5 מ' דולר

=====

ס ה " כ -

ב ב ר כ ה,

יהודה כהן
מנהל מע"צ

העתק:

מר ט.שניידר, מנהל אגף הכבישים
מר א.טראוביץ, מהנדס בצוע ראשי (כ)

מדינת ישראל

משרד הבינוי והשיכון
אגף הפרוגרמות

תאריך: 22 ביוני 1987
כה בסיון התשמ"ז

ב.מ.מ.מ.
א.מ.מ.
א.מ.מ.
א.מ.מ.
א.מ.מ.

אל: אבי דרורה צפרירי, לשכת המנכ"ל

הנדון: פיתוח הגליל

לבהשתך מיום 31.5.87 רצ"ב:

1. סה"כ ההשקעות שנעשו ביישובי הגליל, באלפי דולרים של ארה"ב, בנושאי מוסדות ציבור וחינוך, פתוח מראש, שקום ופתוח משלים בשנים 81-84.
2. סה"כ ההשקעות כנ"ל, למעט שהום, בשנים 85-86.
3. בשנת העבודה 1987 מיועדים להשקעה בנושאי פתוח כ-2 מיליון דולר ובנושאי מוסדות ציבור וחינוך כ-1.5 מיליון דולר כאשר הפרוגרמה מרם סוכמה בשלמותה בכוונת המשרד לשים דגש בעבודתו לעתיד לבוא ביישובי הגליל ומהם ביישובי העימות בפרט תוך מגמה לשפר איכות החיים ביישובי האזור ולגדול האוכלוסיה בהם בצורה משמעותית.

ב.מ.מ.מ.
יהודה פתא
מנהל אגף הפרוגרמות

מדינת ישראל

משרד הבינוי והשי
אגף הפרוגרמות

22 ביוני 1987

גליל 1987 - הפרוגרמה המאושרת עד כה

ש"ח 30,000	השתתפות במרכז קהילתי לבדואים	בסמט טבעון
ש"ח 150,000	השתתפות באולם ספורט	חצור
ש"ח 250,000	2 כיתות גן ילדים	כרמיאל
ש"ח 250,000	2 כיתות גן ילדים	מגדל העמק
ש"ח 700,000	בי"ס וגן ילדים לבדואים	מקמאן
ש"ח 160,000	השתתפות בהיכל התרבות	צפת
ש"ח 300,000	השתתפות בהיכל התרבות	קרית שמונה
ש"ח 150,000	השתתפות באולם ספורט	

מדינת ישראל

משרד הבינוי והשיכון

אגף פרוגרמות

תאריך: 15.6.87

ישובי הגליל - השקעות בעבודות פתוח ומוסדות ציבור

1985 - 1986

(בדולרים ארה"ב)

פתוח משלים		מוסדות צבור וחנוך		עבודות פתוח		
86/7	85/6	86/7	85/6	86/7	85/6	
40,000 \$	-----	-----	600,000 \$	500,000	250,000 \$	בית שאן
65,000	-----	650,000	-----	150,000	65,000	חצור
40,000	-----	100,000	450,000	600,000	450,000	טבריה
30,000	35,000	260,000	820,000	750,000	400,000	כרמיאל
30,000	-----	300,000	380,000	500,000	125,000	מעלות
50,000	-----	30,000	150,000	-----	45,000	נהריה
130,000	-----	900,000	770,000	750,000	600,000	נצרת עילית
40,000	-----	-----	30,000	330,000	1500	עכו
100,000	20,000	700,000	550,000	200,000	-----	צולה
150,000	-----	190,000	250,000	230,000	145,000	צפת
30,000	60,000	200,000	330,000	950,000	175,000	קרית שמונה
-----	-----	70,000	-----	-----	-----	שלומי
25,000	-----	400,000	50,000	600,000	90,000	מגדל העמק
<u>730,000</u>	<u>115,000</u>	<u>3,800,000</u>	<u>4,380,000</u>	<u>5,560,000</u>	<u>2,346,500</u>	סה"כ

גליל - השקעות בארץ ישראל

שנה	מסדות ציבור				התחלה כרמל				התחלה מושבים				שק"מ			
	54/55	53/54	52/53	51/52	54/55	53/54	52/53	51/52	54/55	53/54	52/53	51/52	54/55	53/54	52/53	51/52
בית שמש	997	236	1243	1795	518	171	117	248	30	37	126	133	649	317	916	928
חצור	-	23	28	-	77	16	216	471	6	28	42	61	222	404	691	568
טבריה	558	556	1275	794	509	171	547	216	37	46	154	136	272	786	696	2010
דפן	-	-	-	-	-	8	16	24	-	37	27	36	-	-	-	-
דומיאל	163	472	1621	1122	516	82	1169	992	4	9	44	31	-	-	-	-
מעלות	62	1032	42	668	115	88	741	669	-	-	380	-	138	368	287	638
נהריה	25	602	28	1516	45	168	327	67	21	22	-	-	117	398	454	271
נצרת-עלית	298	229	1402	-	382	539	612	1181	6	37	120	91	-	-	-	-
עכו	324	224	1947	-	21	235	347	931	21	7	56	43	233	522	379	653
עפולה	322	185	1844	1177	31	512	439	276	7	28	170	133	160	574	693	880
צפת	8	104	2021	364	122	415	552	903	8	37	56	91	260	760	574	369
קרית שמונה	79	298	894	469	55	889	452	326	38	37	173	144	528	1189	1634	858
שלומי	-	84	182	-	-	1	154	213	-	-	-	67	167	435	14	-
מגדל העמק	176	139	503	1414	221	845	387	610	9	82	126	97	149	161	-	-
סה"כ	2390	4269	10036	12830	2612	4138	6076	7127	166	369	1116	1445	2901	6674	6338	7175

מדינת ישראל
משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

ירושלים, ג' בסיוון תשמ"ז
31 במאי 1987

אל:

הנדון: קוים לפיתוח הגליל
והגולן לשנות התשעים

רצ"ב הצעה להחלטה בנדון, שתובא לאישור ועדת השרים
לעניני כלכלה.

אנא העבירו הערותיכם בדחיפות.

כ"כ אבקשכם להעביר נתונים כדלקמן:

- * ביצוע המשרד ב-5 השנים האחרונות.
- * ביצוע לשנת התקציב 1987/8.
- * המלצות וצרכים לביצוע בעתיד כולל אומדן תקציב.

בברכה,

ד"ר צפריה

עוזרת המנהל הכללי

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"ח באייר התשמ"ז
27 במאי 1987

אל: שר האוצר
שר הבינוי והשיכון
שרת הבריאות
שר החינוך והתרבות
שר החקלאות
שר העבודה והרווחה
שר הפנים
שר התחבורה
שר התיירות
שר החעשיה והמסחר
שר החקשורת
השר ארנס

מאת: מזכיר ועדת השרים לענייני כלכלה

הנדון: קוים לפיתוח הגליל והגולן לשנות התשעים

מצורפת בזה הצעה להחלטה בנושא קוים לפיתוח הגליל והגולן לשנות התשעים, אשר שר הכלכלה והתכנון מבקש להעמיד על סדר יומה של ועדת השרים לענייני כלכלה.

על-פי סעיף 5 בחקנון לעבודת הממשלה, מועברת ההצעה הנ"ל לחוות דעתכם.

בברכה,

מיכאל ניר

העתק: שר הכלכלה והתכנון

במזכר

5:4

בנות:

הגדון:

1010 777

: 54

התאריך

26.1.83

צורה צבירה

כאן:

ת"ק בעי

מאת: ד"ר יצחק שניידר

הערות

323. המלך המשיח - המלך המשיח

עבר מראשית ה' חג' אלה ויהי אלה

אדם חכם ככל שיהיה
הוא יודע את זה (הוא יודע)
(הוא יודע, הוא יודע) כי
זהו אדם חכם

[illegible]

תתאריך

חֵדֶק בִּמְיָי

1942

[illegible]

20130 17500 20130
 20130 17500 20130

4. אינני רוצה את צלמתי
המצלם עלי מעד הבשר
(אחרי שהתבנית היתה
קוממת פניו את הצלם)
ואני צלם לי את הקוף
שהיה בדואר.
בית אבן בית ה' ארמון
המצלם יאכיה את
קצת התאווה הבן הנשר
ואם ישמור ה' בשר
לא יצדק אדם.

(3)

מזכר

אלו

התגורר

תיק בעי

מיתו

מיתו

יש לי שם השקט אפי
 יואל של הערב הכחול
 אל צוותי, נסיון ופזמון
 לבוא האופים בהכנה
 תכנון בינה ולבטח א'מאל

לברכה

אלה

י.ב. לעצם החלטת המועצה
 "לברך" האופים להציע פזמון
 וכו' קימה לביתם ומעלה
 היום שיש לי נתן להקדיר כושרי

22.3.88

השקעות בשכונות שיקום בגליל מ-1983

א. מחוז חיפה

1. מעלות

להלן ההזמנות שהוצאו למעלות מ-1983:

\$296,125	=	ש"ח 24,251	-	1983
\$ 75,002	=	ש"ח 28,618	-	1984
\$ 60,030	=	ש"ח 87,515	-	1985
\$111,504	=	ש"ח 170,615	-	1986
\$ 82,855	=	ש"ח 130,000	-	1987

ב-1988/9 יחוקצב למעלות סך של 135,000 ש"ח.

2. תרשיחא

להלן ההזמנות שהוצאו לתרשיחא מ-1983:

\$160,416	=	ש"ח 7,700	-	1983
\$ 62,289	=	ש"ח 23,000	-	1984
\$ 47,562	=	ש"ח 65,000	-	1985
\$ 48,487	=	ש"ח 75,000	-	1986
\$ 63,734	=	ש"ח 100,000	-	1987

ב-1988/9 יחוקצב לתרשיחא סך של 110,000 ש"ח.

מדינת ישראל

משרד הכינוי והשיכון

החידה לשיקום אכילים

3. נהריה

להלן ההזמנות שהוצאו לנהריה מ-1983:

\$450,934	=	ש"ח 30,352	-	1983
\$138,255	=	ש"ח 64,113	-	1984
\$140,043	=	ש"ח 209,616	-	1985
\$264,095	=	ש"ח 400,396	-	1986
\$349,416	=	ש"ח 556,210	-	1987

ב-1988/9 יתקצב לנהריה סך של 550,000 ש"ח.

4. עכו - מזרח

להלן ההזמנות שהוצאו לעכו - מזרח מ-1983:

\$518,760	=	ש"ח 33,220	-	1983
\$263,641	=	ש"ח 118,164	-	1984
\$181,803	=	ש"ח 270,928	-	1985
\$331,167	=	ש"ח 501,267	-	1986
\$325,748	=	ש"ח 521,185	-	1987

ב-1988/9 יתקצב לעכו סכום של 470,000 ש"ח.

5. שלומי

להלן ההזמנות שהוצאו לשלומי מ-1983:

\$432,289	=	ש"ח 24,451	-	1983
\$191,713	=	ש"ח 72,120	-	1984
\$149,386	=	ש"ח 201,666	-	1985
\$266,797	=	ש"ח 407,941	-	1986
\$253,722	=	ש"ח 411,427	-	1987

ב-1988/9 יתקצב לשלומי סך של 400,000 ש"ח.

מדינת ישראל

משרד הכינוי ומערכות

התחנה לשוקים זמנים

ב. מחוז הגליל

1. בית שאן

להלן ההזמנות שהוצאו לבית שאן מ-1983:

1983	-	ש"ח 34,830	=	\$ 316,756
1984	-	ש"ח 222,781	=	\$ 652,923
1985	-	ש"ח 247,359	=	\$ 186,019
1986	-	ש"ח 414,959	=	\$ 274,176
1987	-	ש"ח 1,007,677	=	\$ 629,496

ב-1988/9 יתקצב לבית שאן סך של 1,020,000 ש"ח.

2. טבריה ד'

להלן ההזמנות שהוצאו לטבריה ד' מ-1983:

1983	-	ש"ח 64,557	=	\$834,871
1984	-	ש"ח 170,005	=	\$282,956
1985	-	ש"ח 245,311	=	\$185,367
1986	-	ש"ח 553,222	=	\$350,157
1987	-	ש"ח 811,520	=	\$507,263

ב-1988/9 יתקצב לטבריה סך של 700,000 ש"ח.

3. עפולה עילית + ג. המורה

להלן ההזמנות שהוצאו לעפולה עילית + ג. המורה מ-1983:

1983	-	ש"ח 40,300	=	\$663,640
1984	-	ש"ח 77,388	=	\$158,168
1985	-	ש"ח 182,205	=	\$130,441
1986	-	ש"ח 375,000	=	\$249,999
1987	-	ש"ח 471,511	=	294,583

ב-1988/9 יתקצב לעפולה סך של 500,000 ש"ח.

4. צפת - כנען

להלן ההזמנות שהוצאו לצפת-כנען מ-1983:

\$759,655	=	ש"ח 51,979	-	1983
\$219,684	=	ש"ח 197,663	-	1984
\$216,862	=	ש"ח 291,493	-	1985
\$257,462	=	ש"ח 391,857	-	1986
\$445,303	=	ש"ח 705,371	-	1987

ב-1988/9 יתוקצב לצפת-כנען סך של 650,000 ש"ח.

5. קרית שמונה

להלן ההזמנות שהוצאו לקרית שמונה מ-1983:

\$ 1,185,502	=	ש"ח 64,638	-	1983
\$ 513,970	=	ש"ח 324,825	-	1984
\$ 405,189	=	ש"ח 479,806	-	1985
\$ 665,095	=	ש"ח 1,032,450	-	1986
\$ 506,322	=	ש"ח 809,077	-	1987

ב-1988/9 יתוקצב לק. שמונה סך של 1,000,000 ש"ח.

6. חצור הגלילית

להלן ההזמנות שהוצאו לחצור הגלילית מ-1983:

\$ 502,884	=	ש"ח 43,108	-	1983
\$ 241,207	=	ש"ח 125,950	-	1984
\$ 212,534	=	ש"ח 275,054	-	1985
\$ 268,439	=	ש"ח 416,544	-	1986
\$ 360,205	=	ש"ח 574,863	-	1987

ב-1988/9 יתוקצב לחצור הגלילית סך של 430,000 ש"ח.

בברכה,

א. אלדון

ממונה ארצי לשיקום שכונות

27,272